ԺԲ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 4746 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ 21/4 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ 1901 ՈՒՐԲԱԹ 20 ՃԷՄԱԶԻՒԼ ԱԽԸՐ 1319 ԺԲ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 4746

درعليه‌ده غلطه‌ده (آره‌ولك) غزته‌سی اداره‌خانه‌سنه

ՊՈԼԻՍ Ղալաթիա, Նորատունկեան Խան

Les annonces sont reçues
à la Direction du Journal "AREVELK„
Galata, CONSTANTINOPLE.

Նամակ կամ որ եւ է գրութիւն պէտք է ուղղել
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԹԵՐԹԻ
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԵԱՆ

20 ՓԱՐԱ

ԱՐԵՒԵԼՔ

ՕՐԱԹԵՐԹ

Ազգային, Գրական եւ Քաղաքական

20 ՓԱՐԱ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Պոլսոյ եւ գաւառներու համար	տարեկան	140	Ղ.
» » »	վեցամսեայ	70	»
» » »	եռամսեայ	40	»
Օտար երկիրներու համար	տարեկան	40	Ֆրն.
» » »	վեցամսեայ	20	»

Դրամի փոխարէն փոստի փուլ կ'ընդունուի, 115 դրուշի փուլը 109 դրուշի հաշուով:

Ծեղական թղթատարի ծախքը բաժանորդաց կը վերաբերի:

Ծանուցմանց համար պէտք է դիմել ուղղակի խմբագրատան:

«ՊԱՏԻՒՈՅ ԶԳԱՑՈՒՄԸ»

Այս բացատրութիւնը մէկէ աւելի անգամներ գործածուեցաւ շաբթուս, անզական Թերթերուն մէջ, բացատրելու համար շարժառիթը կրկնակ անձնասպանութեան մը որ, Քսավիէ տը Մոնթէբէնի կամ Ժիւլ Մառիի գրչին տակ, հետաքրքրաշարժ Թերթօնի մը նիւթ պիտի մատակարարէր: Ամէն բան, այդ եղերական դէպքին շուրջը, միացած էր կործանարար ձեւ մը տալու համար անոր, կնոջ մանկամարդութիւնը ու շնորհագեղ կերպարանքը, ամուսնին մոլեգին սէրը իր կնոջ վրայ զոր մէկտեղ գերեզման իջեցնել ուզեց. մթնշաղին՝ իրենց գաղտագողի նաւարկութիւնը Մօտայէն Հէյպէլի, —երբ Թէ սիրատարփ ամոլի մը փախուստը եղած ըլլար՝ խստաբարոյ ծնողքի մը ընդդիմութենէն—, իրենց մագլցումը կղզիին ժայռուտ կողերն ի վեր, հասնելու համար եղեւիններու պուրակ մը, որուն ստուերին տակ պատսպարելու պէտք չունէին՝ ինքզինքնին ազատելու համար, վասն զի գիշերը վրայ հասած էր արդէն. երբ կեանքի ու մահուան միջեւ գերագոյն մաքառումէ մը ետքը, Պ. Հիւկօ Ռօպը հրացանի կրկնակ հարուածներով մեռցուց իր կինը ու յետոյ ինքզինքը:

Յաջորդ օրը, լրագրական նկարագրութեանց մէջ, խօսակցութեանց մէջ, հերոսի հանգամանք մը կը տրուէր այս մարդուն, որուն հագուստին գոյնը ու գլխարկին ձեւը անգամ գիտնալ ուզեց հանրութիւնը, անյագ հետաքրքրութեամբ մը, այն ատենէն որ հազիւ Թէ յետադրութեան մը ձեւով կամ մոռցուած պարագայի մը պէս յիշուեցաւ վերջին վայրկեանին Թէ ատրճանակ կնոջ ամուսինը կարեւոր գումար մը իւրացուցած կամ մսխած էր իրեն վստահուած Ընկերութենէն:

Անձնասպանութիւն մը միշտ տխուր ու կսկծալի բան է, և Պ. Ռօպը այդ եղերական վախճանին մօտ իրողութիւնը չեշտելուս մէջ զինքը դատապարտելու միտում մը չի կայ բնաւ. անիկայ իրեններուն գիտնալիք բանն է. բարեկրթութիւնը ու մարդասիրութիւնը կը պահանջէին որ «պատուոյ զգացումի» զոհ մը ցոյց տրուէր անիկա, ու այնպէս ալ եղաւ: Խեղճ մարդը, իր անձովը չբաւականանալով, ուզեց միեւնոյն ատեն իր կնոջը կեանքն ալ վրայ տալ՝ քաւելու համար իր մեղքը կամ զեղծումը:

Իմ չեշտել ուզած պարագաս, զուգադիպութիւն մըն է որուն չեմ գիտեր քանի՛ հոգի ուշադրութիւն դարձուց:

Ռօպը ամուսիններուն անձնասպանութեան յաջորդ գիշերը, Պէյքօզի մէջ, Անաստաս անուն ձկնորս մը անձնասպան կ'ըլլար, ան ալ «պատուոյ զգացումէ» մղուած. սա տարբերութեամբ որ, Լոյտի արկղակալին բացը տասը հազար ոսկի էր, մինչդեռ յոյն ձկնորսին բացը... ութսուն դրուշ միայն: Առաջինը գոնէ սուղի ծախեց իր կեանքը, իր մսխած գումարին բուն վայելքը ունենալով. երկրորդին վայելքը՝ քանի մը անգամներ գինետան մէջ յաղթած ըլլալէն անդին չանցաւ. ու տասն մըն ալ նշմարեց որ «ծախած ձուկերուն դրամէն 80 դրշ. խորած էր» իր կեանքով ուզեց քաւել այս մեղքը:

Երկուքն ալ պատուոյ զգացումի գիտակցութեան հաւասար աստիճանի մը վրայ կը գտնուէին, բայց ընկերային կարգաւարքերու, մամուլին համար պայմանադրական դարձած սովորութիւններու համաձայն, որոնց անզգալաբար կը հետեւինք ամէնքս ալ, օրագրող Թէ ընթերցող, ամէնուս ուշադրութիւնը սեւեռած մնաց, ու կը մնայ տակաւին, անո՛ր վրայ որուն խորած գումարը մեծկակ է և պատուոյ զգացումը շատ ուշ արթնցած:

Առաւօտուն, շոգենաւին մէջ, կամ իրիկունը, ընթրիքէն ետք, օրուան լուրերու վրայ խօսելու առթիւ, Հէյպէլիի տասմոսը երկար բարակ պատմելէ ետքը, հազիւ Թէ ըսինք իրարու.

—Սամաթիացի ձկնորս մըն ալ ինքզինքը մեռցուցեր է:

—Իրա՞ւ:

Այսչափ միայն:

Եւ անոնց մէջ, որոնք Թերեւս հետաքրքրութիւնը առաջ տարին մինչեւ իսկ գիտնալու Պ. Հիւկօ Ռօպին ազգածագումը, չգտնուեցաւ մէկը որ հարցնէր Թէ Անաստասը ամուսնացա՞ծ էր, զաւակ ունէ՞ր:

Ասիկա այսպէս է, սակայն, ո՛չ միայն անձնասպանութեան պարագայի մը առջեւ. 5 դրշ. աւուրչէք ունեցող ձկնորսին և 25 ոսկի ամսական առնող արկղակալին համար, այլեւ կեանքի շատ մը պայմաններու մէջ, ուր պատուոյ զգացումին նախանձախնդիր եղողը—ըլլայ դրամին պատիւը, ըլլայ առանին կեանքի պատիւը—հաւատարիմ աւանդապահը, պարկեշտ մարդը, խղճամիտ գործողը չէ միշտ որ, սխալանքի մը կամ դիպուածի մը բերմունքով՝ երբ ինքզինքը շեղած գտնէ ուղիղ գիծէն, հաշտ կամ կարեկիր աչքով կը նայուի. անիկայ, 80 դրշ.ի համար անձնասպան եղող ձկնորսին տիպարը պիտի մնայ, այպանուած, անարգուած, ուշադրութենէ զուրկ: Միւս տիպարը, ընդհակառակը, ա՛ն որ երկար ատեն գիտցեր է պարտկել զեղծումը, և շատոնց ի վեր գծէն ելած վայրաշարժի մը կառուցիչին պէս, որ տակաւին կը քալեցնէ մեքենան՝ մինչեւ որ խորխորատէ մը վար գահավիժէ, կը շարունակէ զեղխութիւնը, մսխումը, արտաքին փայլուն երեւոյթով մը, անաւ մը համակրութեամբ խառն ցաւ պիտի հրաւիրէ իր վրայ:

Նոյն իսկ մեր ընթացիկ կեանքի պայմաններուն մէջ ալ ընդհանրապէս այս ուղղութեա՞ն չէ որ կը հետեւինք անզգալաբար. աշակերտը աւելի կը դատափետենք քան վարժապետը, և այս վերջինէն շատ պակաս՝ իր վրայ հսկող անօրէնը կամ Թաղականը, եթէ նոյն իսկ հաւասար աստիճանի Թերութիւններ ունեցած ըլլան: Եկեղեցականութեան մէջ աստիճանական միեւնոյն նկատումը ունինք քահանայէն դէպի վարդապետը, և այս վերջինէն դէպի եպիսկոպոսը, քննադատելի արարքը նոյնը եղած պարագային մէջ իսկ: Անցեալները, տարի մը կանուխ, պանդուխտ քահանայ մը ներկայացաւ Արեւելքի խմբագրատունը. իր հագուստը, երեւոյթը, ամէն բան խեղճութիւն, աղքատութիւն կը մատնէր. գերեզմանատան մը և անոր մատուռին աչքերէն էր. եկած էր քանի մը տող պաշտպանողական խնդրել գրուածքի մը դէմ, որուն մէջ զինքը իր գտնուած Թաղէն հեռացնելու համար, «կենցաղասիրութեան» կամ «կենցաղագիտութեան» պէս յանցանք մը կը վերագրէին այդ ողորմելի ղարիպին. քիչ մըն ալ, և չպիտի քաշուէին mondain կամ «ալխորհիկ» կոչել այդ խեղճ ստնամանիներ հագած, իր նախնական գոյնը շատոնց Թողած վերարկուով, արեւակէզ դէմքով գեղջուկ քահանան որ զինքը տեսնողին կարեկցութիւնը միայն կը շարժէր: Եւ ապահովաբար, միեւնոյն քննադատը կամ գրիչը պիտի զգուշանար, կենցաղագէտէն շատ Թեթեւ բառ մը իսկ գործածել վայելչահասակ, նազելաձեւ ու երիտասարդ որ եւ է եկեղեցականի համար որ կենցաղագիտութեան ապացոյցներ տուած ըլլար: Եւ եթէ երբեք երկուքն ալ միեւնոյն յանցանքը գործած ըլլային, երկրորդը պիտի արժանանար այն ներողամիտ ու հաշտ նկատառումին զոր վայելեր է Պ. Հիւկօ Ռօպ իր կենդանութեանը, մինչ առաջինին՝ պանդուխտ տէրտէրին՝ ձկնորս Անաստասին բաժինը պիտի վիճակուէր:

Տ. Ա.

ԶԻԿԶԱԿ ՆՕԹԵՐ

«ԼՈՒՅՍ» !!!

Պզտիկ, անշան դէպք մը առիթ կուտայ լեզուական խնդրի մը այս հարեւանցի անդրադարձումին:

Աղջկան նամակ կարդացա՞ծ էք երբեք, մանաւանդ մանրամակ նամակներ, սիրուած ընկերուհիի մը ուղղուած, օրինակի համար, բոլորովին միամիտ, շլմաթ, անկեղծ: անճաշակ լեզուով մը հիւսուած, շատ անգամ, եթէ գրող աղջիկը քիչ մըն ալ իր ուսերը խաղ կամ չելով անցուցած է, կարկաճէն գլուխը, պատուհանին առջեւ, բերնին մէջ ալ խոշոր ծամոն մը ձուխով:

Անոնց մէջ, շատ անգամ ամէնէն սրամիտ գիւտերը կան շարաճճի լեզուանխութեան մը, և ամէնէն ալ անտիփ պառաւականութիւնները, երբեմն, հասա մէջէք աղջկան մը լայնշէ բերնէն Թափած:

Լեզուի, բացատրութեան ամէն տեսակ տառապեցութիւններ հո՛ն կուգան գտնել զիրար, և գաղափարի, նիւթի ընտրութեան անկապակցութիւններ, ինչպէս նաեւ գրագիտութեան շատ մը զարմանալի խեղճութիւններ, հոնկէ դուրս տեղ մը կարելի չէ գտնել:

«Սիրելիս», շատոնց ի վեր նամակ չգրելուս պատճառովը կը սկսի իրենց նամակը, և «գիրկս անմոռքութիւնը մի» հարցուներով կը վերջանայ, ուր սակայն Թուականը Թուղթին ամէնէն վերինաղը կը բանէ, և ստորագրութիւնը՝ ամէնէն վերջին տողին քով, գէթ վերջակէտով մըն ալ չի զատուած, որովհետեւ կէտադրութիւնը անոնց համար ամէնէն անպէտ բանն է աշխարհի վրայ, քուրջի կտորի մը չափ ալ արժէք չունեցող:

Սակայն, այս բոլորին վրայ, ուղղագրական զարմանալի և գերազանցապէս խնդուք պատճառող սխալներն են որ ամէնէն աւելի բացերէս դուրս կուգան ասոնց մէջէն, ուղղագրականան շատ շաբաճի սխալներ, որոնք երբեմն ամէնէն խոյատաւ կատակները կը խաղան ընթերցողին աչքին:

* * *

Բայց, լեզուական պզտիկ խնդիր մըն է որ պիտի ուզէի վեր առնել, աղջկան մը նամակին մէջէն:

Անոնցմէ մէկուն նամակին մէջ,—ընկերուհիի մը ուղղուած շատ «Թօհաֆ» նամակ մը,—դիպուածով ձեռքս ինկած,—չիմանա՞ր,—տարօրինակ բառի մը կը հանդիպիմ, «Լույս», որուն ուղղագրութիւնը հակառակ խեղճ ուզեցէ մը բռնած ըլլալուն, շատ ալ տրամաբանական և սիրուն է:

Լեզուի կանոնները, անգամ մը ընդունուած, իրենց նախապատմական ձեւերուն մէջ, հին օրերէ ի վեր, անիրաւ տեւականութիւն մը կը պահեն, շատ անգամ իրենց աչքի մէջ մանող սխալ ձեւերուն տակ իսկ:

Հատ մը մանաւանդ, անոնցմէ,—իր սեռակիցներուն հետ,—շատ ուշագրաւ է, իր յամառ սխալականութիւնով միայնակ առանձնութեան մէջ, և կա՛մ դիւրամերձ բարդութեանց մէջ ալ:

Ինչո՞ւ, օրինակի համար, լոյսը, որուն ուղղագրութիւնը պարզապէս սխալ սկզբնաւորութեան մը տեւականութիւնն է, չգրել լույս, չէնք չնորք, տեղի չտալու համար կարդալու զայն լոյս —Թէպէտ մեր ականջը շատ աղուոր վարժուած ըլլայ միւսին;—և անցարակոյսը չգրել անցարակույս, չկարդալու համար անցարակոյս և այսպէս շատ մը ուրիշ նմանօրինակ բառեր: Արտասանեցէք վերջին ձեւով, և մէկ ըրէք հնչումի խայտառակութիւնը, կամ, այլապէս խօսելու համար, ի՛նչ պատճառ կայ, լոյս գրելու, քանի որ առանց այլ և այլի լույս կ'արտասանենք:

Անուս աղջիկը իրաւունք չունի՞ լույս գրելու, քանի որ անանկ կ'արտասանէ:

Գիտե՛մ, այս տարբերութիւններուն նախանձախնդիր լեզուաբաններ, չեն Թերեւս հաղորդուէին ամուր փաստաբերութիւններով չքմեղացնել այդ այլանդակ ուղղագրութիւնը, իրենց լեզուաբանական, ձայնագիտական. և դեռ չեմ գիտեր ինչական բծախնդրութիւններ առաջ քշելով, բայց առանց բոլորը ջուրի ձայն են պարզապէս ամէն անոնց՝ որոնք քիչ մը անկաշկանդ տրամաբանութեամբ կ'ուզեն վարուիլ ո և է գործի մէջ:

Ցաւոյ, կայ նաեւ գերազանց առարկութիւն մըն ալ, զոր չէ կարելի կոխել անցնիլ:

Այսչափ տարիներէ ի վեր ընդունուած ձեւ մը եղծե՛լ,—ի՛նչ անհարկու սրբապղծութիւն...:

Ահա բուն իսկ հոս է խնդիրին ամէնէն միամիտ, ամէնէն տգեղ կողմը:—Ընդունուած սխալ սկզբնաւորութիւն մը, որ կոյր գործածութեամբ մը դարաւոր տեւականութեան է փոխուած, անհնար է չակել: Աս է ահա ղէ Թեթեւ տրամաբանութիւնը, անսրբագրելի կարծուած տգեղ սխալներու նկատմամբ:

Բայց, պզտիկ փորձ մը, կրնայ մէկ անգամէն խորտակել ամէն կոյր մոլորականութիւն:

Ու այս պզտիկ բառին կեանքը, օրինակն է այն բոլոր ողորմելի միւս սխալականութեանց տեւականութեան, որոնք դարերով կը մնան, միմիայն անոր համար որ անգամ մը անանկ ընդունուած են:

Աս ի՛նչ մոլեռանդ սովորապաշտութիւն:

ԵՆՈՎՔ ԱՐՄԷՆ

ԲԱՂԻՇԷՆ ՎԱՆ

Ե.

ԲԱՂԷՇ, 5 սեպտեմբեր 1901

Ցունիսի երկրորդ օրը, արշալուսին, Դանիէլ և Եղնիկ վարդապետներու հետ կը ձեռնարկենք նաւակով կղզիին շրջանը կատարելու: Ծովակը, բացի հիւսիսային կողմէն, ուր կղզին իբր 150 կանգուն բարձրութեամբ ապառաժներով սահմանաւորուած է, կղզիին հարաւային, արեւելեան և արեւմտեան կողմերէն բաւական տափարակութեամբ գետինը մօտեցուցած և ջրամոյն ըրած է: Վարդապետները կղզիին արեւելեան կողմը՝ ցամաքէն մէկ քանի կանգուն հեռաւորութեամբ՝ ցոյց տուին ջրամոյն քարի ստուար զանգուած մը, որուն վրայ դեռ մէկ քանի տարի առաջ վանականները իրենց լուացքը կը կատարեն եղեր: Միեւնոյն կողմը, ցամաքին վրայ, տեսանք քանի մը ջրհորներ, որոնք մինչ 3–4 տարի առաջ ըմպելի անուշ ջուր կը մատակարարէին, այսօր՝ ծովակին բարձրացմամբ ողողուած ու դառնացած՝ բանի մը չեն ծառայեր ու այս պատճառաւ եղբարքն բաւական հեռաւորութեամբ նոր ջրհոր մը բանալու գաղափարը կը սնուցանէին վանականները, որոնք արդարեւ մեծապէս կը նեղուէին անուշ ջուրի չգոյութեան պատճառաւ:

Աղթամարի Ներսէս տան այս բնական դէպքին դարման տրուելու միջոցներուն վրայ փոխանակուած կարծիքները խօսակցութեան գլխաւոր նիւթը կազմեցին մեր մէջեւ մինչեւ այն վայրկեանը, երբ բիւրաւոր ծովային Թռչուններուն խուլ աղաղակները մեր ուշադրութիւնը դարձուցին դէպ ի ձայները եկած կողմը:

Կղզիին հիւսիսային սահմանը եզերող բարձր ժայռերուն անհամար խոռոչներուն ու կարկառուն մասերուն վրայ բոյն դրած սեւագոյն տեսակ մը ծովային խոշոր Թռչուններ իրենց ձագերուն հետ՝ մօտեցող նաւակին ներկայութենէն զարհուրած, ցաւագին խղայ խղայներով կը փախչէին հեռուները, որոնցմէ շատերը Թռելու անկարող՝ ջուրը կ'իյնային, այդ տարրին մէջ ինքզինքնին աւելի ապահով զգալով, շատերը, ձագերէն, բնազդաբար կամ ինքնապաշտպանութեան հզօր զգացումէ մը Թելադրեալ, բոյներէն դուրս տարբեր կէտի մը վրայ կը համախմբուէին, զիրար պաշտպանելու, իրարու պատուար ըլլալու հետադիմելիք դիրքով:

Հիւսիսային սահմանին վրայ, ծովեզերքը, սարահարթի մը ընդարձակ մակերեւոյթէ մը երկու-երեք կանգուն բարձրութեամբ տարածուած աղբակոյտերը որքա՛ն օգտակար պիտի ըլլային վանքին արտօրէից, եթէ երեք տարին անգամ մը նաւակով զանոնք արտերը փոխադրել տալու ձեռնհասութիւնը յանձն առնէին միաբանները:

Կղզիին արեւմտեան կողմը՝ ջուրի մակերեւոյթէն երկու-երեք կանգուն բարձրութեամբ և ջուրին բարձրացումովը կղզիէն անջատուած ապառաժի մը վրայ կը տեսնուի քարուկիր ընդարձակ շէնքի մը փլատակները: Հաւանաբար, քանի մը տարիէն այդ շէնքին մնացորդներն ալ ջրամոյն պիտի ըլլան, եթէ ծովակին ջուրին բարձրացումը շարունակուի այսպէս:

Մենք, նման այն մարդոց, որոնք յոյս չունէին երկրորդ անգամ տեսնելու միեւնոյն բանը, այցելու միեւնոյն վայրը, կը փափաքէինք մէկ անգամով յագեցնել մեր հետաքրքրութիւնը: Ուստի կղզիին շրջանը քառորդ ժամէն կատարելէ յետոյ՝ կը սկսինք ցամաքային խուզարկութեան:

Կղզիին արեւելեան կողմէն յառաջանալով կը հասնինք Կայան ըսուած վայրը, ուր հին շէնքի մը աւերակներու մնացորդները կը տեսնուին: Հովասուն վայր մը, ուր աւելի քան երկու ժամ հանգստացանք, խօսակցելով ու վայելելով բնութեան հիանալի տեսարանները: Ապա, յամրաբար կը բարձրանանք դէպ ի վեր, կենալով մերթ ընդ մերթ գերեզմանաքարի մը, խաչքարի մը առջեւ և ջանալով—առանց սակայն յաջողելու—գտնել Թուական մը, արձանագրութիւն մը:

Ժամը 5ին կղզիին բարձրագոյն գագաթին վրայ ենք: Կը յափշտակուինք բնութեան ու տեսարանին վեհութենէն: Օրուան մեծագոյն մասը հոս կ'անցընենք, հո՛ս կը ճաշենք: Մեր վարմունքը տարօրինակ կը Թուէր մեր վանական ընկերներուն, որոնցմէ շատերը գուցէ առաջին անգամ էր որ իրենց խուցերէն այսքան կը հեռանային:

Մեր խուզարկութիւնը կղզիին այս կէտին վրայ դէպ ի հարաւ, երեւան բերաւ գերեզմանատուն մը՝ հողին մակերեւոյթին հաւասարած: Անկարելի եղաւ մեզ ստուգել Թէ ի՛նչ պատճառաւ և ո՞ր ատեն ննջեցեալները բուն գերեզմանատունէն և վանքէն այս մէկ ժամ հեռու այս բարձանց վրայ Թաղելու պէտքը զգացուած է:

Իրիկուան ժամը 12ին կը վերադառնանք վանքը, որ չմոռնամ ըսելու Թէ կղզիին հարաւային արեւելեան կողմը դէպ ի ծովակը երկարած մէկ մասին վրայ կառուցուած է:

Հետեւեալ օրը, յունիս 3, հրաժեշտի վերջին ողջոյնը կուտանք Ներսէս տան միաբաններուն ու կ'ելլենք Դրսի տունը, ուր կը գիշերենք, և առտուն Նարեկարեան Եղնիկ վարդապետի հետ կը մեկնինք դէպ ի Զարահան Ս. Խաչ վանքը: Երկու ժամէն կը հասնինք Ոստան (ըստ Թրքաց Վաստան), որ կեդրոնն է Գավաշ գաւառակին և հինգ հարիւր տունէ բաղկացած ծառազարդ սիրուն աւան մըն է, ձորի մը երկայնութեան վրայ, ուրոյն Թաղերու բաժնուած:

Հայր Զիլինկիրեանը, որուն կ'ընկերակցիմ և ես, կը ներկայանայ Գայմագամի Փոխանորդին, որ Խարբերդցի Թուրք ազնիւ երիտասարդ մըն էր: Սիրալիր ընդունելութիւն մը կ'ընէ և հեծեալ ոստիկան մը կը դնէ մեր տրամադրութեան տակ մինչեւ Վան:

Ս. Խաչ վանքը, որուն վանահայրն է Նարեկարեան վարդապետը՝ երկու տարիէ ի վեր,, Ոստանէն տասը և ծովէն քսան վայրկեան հեռաւորութեամբ դէպ ի հարաւային արեւելք, Նարեկարեան Վ.ի վանահայրութենէն առաջ վանքը ողբալի կացութեան մը մատնուած է եղեր: Այժմ բաւական կանոնաւորուած է այս մենաստանին վիճակը, շնորհիւ Եղնիկ վարդապետի, որ մէկ-երկու սենեակ կառուցանել ու այլ և այլ նորոգութիւններ ալ ընել տուած է:

Ս. Գէորգի անուանը նուիրուած հին մատուռ մը մէջ է շիրիմը Եղիշէ մատենագրին, որուն սուրբ նշխարները Խաչատուր Կաթողիկոսի միջոցով վանքին արեւելեան կողմէն հոս փոխադրուած ու ամփոփուած է:

Յարմար առիթն է հարցնելու Թէ ինչո՞ւ չգործադրուեցաւ ցարդ լուսահոգի Սրուանձտեանց Գարեգին եպիսկոպոսի կտակին այն տրամադրութիւնը, որով 30 ոսկի յատկացուած էր՝ Եղիշէի սուրբ նշխարաց վրայ շիրիմ մը կանգնելու: Հանգուցեալ եպիսկոպոսը անշուշտ աչքովը տեսած ըլլալու էր խեղճութիւնը այդ շիրիմին և այս պատճառաւ իր ունեցածէն բաժին մը հանած՝ անոր վերանորոգութեանը համար: Սրուանձտեանցէ առաջ հանգուցեալ Կաթողիկոսը պարտէր աւելի հոգածու գտնուելու շինութեանը այդ դամբարանին, որ այսօր ամէն ազգի համար ուխտատեղի մը դարձած է:

ԳԷՈՐԳ Ս. ՄԱՐԶՊԵՏՈՒՆԻ

ՄԵՐ ԹՂԹԱԿԻՑՆԵՐՈՒՆ

Կը խնդրուի մեր թղթակիցներէն եւ յօդուածագիրներէն որ իրենց ձեռագիրները թուղթին մէկ երեսին վրայ միայն գրեն, տպարանի աշխատութեանց դիւրութեան համար:

—)(120)(—

ԺՈՐԺ ՕՆԷ

ԿԵԱՆՔԻ ՊԱՅՔԱՐԸ

ՍԱՌԱ ԿՈՄՍՈՒՀԻՆ

ԺԵ.

Այս պարագաներուն մէջ էր որ Ալժէրի մեկնեցայ. ա՛հ, ո՛րքան երախտապարտ եղայ երբ այն յիշատակի մասունքը յանձնեցիք ինծի: Միշտ կուրծքիս վրայ կախած էի զայն ու տակաւին կը կրեմ: Իմ տագնապալի վայրկեաններուս՝ շրթունքներուս վրայ կը սեղմէի այդ Թանկագին գանձը. ինծի այնպէս կը Թուէր Թէ ձեզմէ բան մը կար այդ ամենուն մէջ: Երբ ծանրապէս վիրաւորուած՝ անդէշ կը զառանցէի, անիկա Թալիսման մը եղաւ որ մահուընէ փրկեց զիս: Ա՛հ, ի՛նչու համար չմեռայ այն միջոցին. գէթ այն ատեն պիտի արտասուէիք իմ վրաս, ձեր հոգիին խորը գողտր յիշատակ մը պահելով ինծի նկատմամբ: Մինչդեռ հիմա նուաստացած ու արհամարհուած ամենէն Թշուառականն եմ: Կը պաշտեմ ձեզ, իսկ դուք, դուք...

Այս վերջին բառերը արտասանած ատեն՝ Բիէթի դէմքը սոսկալի տխրութեան արտայայտութիւն մը առաւ: Արցունքի խոշոր կաթիլ մը գլորեցաւ այտերէն վար ու կորսուեցաւ պեխերուն մէջ: Պլանշ սարսռաց ու անդիմադրելի զօրութեամբ մը Բիէթի մօտեցաւ և ուզեց խօսիլ: Բիէթ գուշակեց անոր վրդովումը. ձեռքերը երկարեց ու գոչեց եռանդագին յոյզով մը.

—Պլա՛նշ:

Բայց աղջկան դէմքը մռայլ արտայայտութիւն մը առաւ յանկարծ, հառաչ մը արձակեց և նայուածքով մը ցոյց տուաւ անոր՝ կոմսն ու կոմսուհին, որոնք Թեւ Թեւի մտած՝ իրենց կողմը կուգային: Մէկ վայրկեանի մէջ՝ իրականութիւնը սթափեցուցած էր Պլանշը: Խաբուած ամուսինը ու անհաւատարիմ կինը իր առջեւ կեցած էին: Բիէթ գլուխը ծռեց. ըմբռնեց որ Սառայի երեւումը, որ ամուսնական անհաւատարմութիւնը կը մարմնացնէր, արգելք եղաւ որ Պլանշ ներէ իրեն: Ու յամրաքայլ, մռայլ ու լռիկ, Բիէթ իր նշանածին հետ դղեակին ճամբան բռնեց:

ԺԶ.

Յաջորդ շաբթուն, Քանոլէյլի դղեակին հիւրերը Բարիզ դարձան: Ամուսնութեան օրը կը մօտենար: Պլանշ իր մօրեղբօրը հետ գացած էր այցելել իր հօրը բնակարանը, որուն նորոգութեան համար հրամաններ տուած էր: Նորապսակ ամոլը մէկ քանի օր հոն պիտի բնակէր. յետոյ Սէվրաք Ալժէրի պիտի մեկնէր, ուր հաւանաբար անոր պիտի միանար նաեւ Պլանշ: Այս վերջին կէտը մութ մէջ մնացած էր տակաւին: Պլանշ խուսափողական կերպով պատասխանած էր իրեն եղած հարցումներուն: Գալով Սէվրաքի, պաշտօնի համար կոմսին ըրած բոլոր առաջարկները մերժած էր, առարկելով Թէ իր պաշտօնատեղին՝ Ալժէրի պիտի դառնար: Սէվրաքի այդ յամառութիւնը անբացատրելի կը Թուէր կոմսին և զայն մտազբաղ կ'ընէր:

—Սէվրաք ի՞նչպէս կ'ապրի Օրանի մէջ, ըսած էր կոմսը Ֆրօսարին: Ամուսնութենէն քանի մը օր յետոյ առանձին պիտի ձգէ կինը զոր կը պաշտէ զինքը, կը խոստովանիմ Թէ բան մը չեմ հասկնար այս ամենէն:

—Օ՛, իրօք Պլանշ ի՛նչ կը խորհի այդ մասին, պատասխանած էր Ֆրօսար, ուշքելով ինքզինքը վտանգաւոր կացութեան մը մէջ չդնել:

—Շատ լաւ կը գտնէ:

—Է՛հ, ով գիտէ, զօրավա՛ր, ասոր տակը պզտիկ դաւադրութիւն մը չկայ. Թերեւս նորապսակ ամոլը գաղտնի մտադրութիւն ունի Ալժէրի այցելել իր մեղրալուսնի շրջանին մէջ: Ամէն անոնք որ այցելած են Ալժէրի, կ'ըսեն Թէ հիանալի երկիր մըն է ան: Ձմեռուանը հոն ամէն ինչ է, մանաւանդ եթէ հարուստ ըլլայ: Մանկամարդ կինը գահաւորակի մը մետաքսէ բարձերուն վրայ ընկղմած՝ մեծ հաճոյք կը զգայ, երբ հեծեալ հետեւորդներ ալ չորս կողմէն կը պահպանեն զինքը, մինչ հրաշալի արեգակ մըն ալ իր ճառագայթները կը մաղէ արմաւենիներուն մէջէն:

—Կրնայ ըլլալ, մ'ըսէք կոմսը, առանց նորէնապէս համոզուած ըլլալու:

Ու Սառայի կողմը դարձաւ՝ անոր ալ կարծիքը հարցնելու համար: Մանկամարդ կինը մտախոհ կերպարանքով մը գլուխը ցնցեց, որ Թէ՛ ժխտական և Թէ՛ հաստատական նշանակութիւն ունէր: Ցաւոյ Սառա իր սենեակը քաշուեցաւ արդէն Սթիւարթի հետ, որ եկած էր քանի մը օր անցընելու կոմսուհիին մօտ:

Մնաց որ, ամէն ինչ անբնական էր Սէվրաքի բռնած ընթացքին մէջ: Իր նշանածը Բարիզ դարձած էր, մինչ ինք Պուա-լը-Ռուա կը մնար: Ամէն օր Բարիզ կուգար, բայց չէր ուզեր հոն մնալ: Իրիկուան վերջին կառախումբով մօրը քով կը կը դառնար: Ալժէրէն դառնալէն ի վեր չէր ուզեր բնակիլ Բերոմիօ փողոցին մէջ գտնուող յարկաբաժինը: Հոն Սառայի հետ կապ ունեցող շատ մը յիշատակներ կը խռովէին զինքը: Այդ բնակարանին մէջ, իւրաքանչիւր քայլին, մանկամարդ կոմսուհիին պատկերը պիտի ցցուէր իր աչքերուն առջեւ: Անցեալը յիշեցնող ամէն ինչ սարսափ կ'ազդէր իրեն, և մանաւանդ կը վախնար որ նորէն այդ կեանքին անձնատուր կ'ըլլայ:

Երկու շաբաթէ ի վեր Սառա շատ փոխուած էր: Իր դէմքը նիհարցած և դիմագիծերը փոխուած էին, միտքը տանջող միակ գաղափարին ազդեցութեան տակ: Իր աչքերուն մէջ մոլորուն նայուածք մը կար: Խեղճ կինը շատ կը տառապէր ու Սէվրաք միայն կը նշմարէր այդ բանը: Սառա գերագոյն կորովով մը կը ջանար ծածկել իր անձկութիւնները ու գիտէր անԹափանցելի դիմակով մը պատել դէմքը, երբ իւրայիններէն շրջապատուած էր: Իր ժամանակին մեծ մասը կ'անցնէր փոքրիկ սրահին մէջ, տիկին Սթիւարթի ընկերութեամբ:

(Շարունակելի)

Քաղաքական Լուրեր

ԹՐԱՆՍՎԱԼԻ ՊԱՏԵՐԱԶՄԸ

Լորտ Քիչնէր եւ պատերազմական նախարարութիւնը. — Հրաժարականի զրոյցներ. — Լորտ Քիչնէրի պահանջումները. — Պ. Շալք-Պուրկէրի նամակը եւ Լորտ Քիչնէրի պատասխանը. — Սէյլանի պոէր գերիները։

Լոնտոն, 29 սեպտ. — (Բարիզի Թէբթի մը թղթակցէն). — Բաւական ատենէ ի վեր կը խօսուի Լորտ Քիչնէրի և Անգլիոյ նախարարներուն միջեւ անհամաձայնութեան մը վրայ։ Ուրբաթ օրը Տէյլի Նիւզ ծանոյց թէ Հարաւային Ափրիկէի անգլիական զինուորներուն ընդհանուր հրամանատարը հրաժարական ղրկած է պատերազմական նախարարութեան և թէ չէ ալ ուզած ետ առնել։ Այդ լուրը պոէր բարեկամ լրագրի մը կողմէ հաղորդուած ըլլալով կասկածելի կ'երեւար։ Ուրբաթ իրիկուն Բրէս Ասոսիէյշըն թղթակցական հերքում մը կը ղրկէր լրագիրներուն, բայց միեւնոյն ատեն Բէլ Մէլ Կազէթ, ուղղելով հանդերձ իր պաշտօնակցին գրածը, մինչեւ մէկ աստիճան կը հաստատէր անոր ըսածները։ Բէլ Մէլ Կազէթ կ'ըսէր թէ սաստիկ աղբիւրէ առած է իր տեղեկութիւնները։ Ինչ որ կրկնապէս հաւանական կ'երեւայ, եթէ նկատողութեան առնուի թէ՛ այդ լրագրին սերտ յարաբերութիւնները զինուորական շրջանակներու հետ և թէ տուած տեղեկութիւններուն ճշդութիւնը։ Ահաւասիկ թէ ինչ կ'ըսէ Բէլ Մէլ Կազէթ.

«Հարաւային Ափրիկէի ընդհանուր հրամանատարը քանի մը ամսէ ի վեր պահանջեց դրութեան փոփոխութիւններ՝ որոնք պիտի կարճեցնէին թշնամութեանց տեւողութիւնը։ Կը բաղձայ որ ըմբոստները պատժուին՝ պաշարման վիճակի օրէնքներուն համաձայն, վասն զի համոզուած է որ ծայրայեղ միջոցներու եթէ դիմուի, ըմբոստութեան առաջքը պիտի առնուի։ Կը կարծէ թէ հիմակուան դրութիւնը, որով յանցաւորները ժամանակի մը համար կը բանտարկուին, փոխանակ մահուամբ պատժուելու, կը քաջալերէ Բոէրները ըմբոստանալու։ Այդ վիճակը եթէ շարունակէ, թշնամութիւնները խիստ շատ պիտի երկարին։ Լորտ Քիչնէր կը գանգատի իրեն ղրկուած զինուորներուն վիճակէն. թարմ և պատերազմի աւելի վարժ զինուորներ կ'ուզէ։ Զինուորագրութեան մէջ եղած անկանոնութեան մը հետեւանքով պատերազմական նախարարութիւնը ստիպուեցաւ այն տեսակ զինուորներ ղրկել՝ որոնք բնաւ բան մը չէին կրնար ծառայել, նոյն իսկ խաղաղութեան ժամանակ։ Լորտ Քիչնէր զինուորական օրէնքի ընդհանուր հաշակման մասին, կ'ըսէ թէ արեւմտեան քաղաքները մատնիչներով ու լրտեսներով լեցուն են՝ որոնք գիւղերու կ'ազդեցին թշնամին։ Կը մերժէ որ այդ կացութիւնը վերջ մը գտնէ։ Լորտ Քիչնէր կ'ըսէ թէ իրեն համար անգլիական բանակին առողջապահութիւնը երաշխաւորելու միակ միջոցն է անմիջապէս պաշարման վիճակ հռչակել Քէյփթաունի մէջ և ուրիշ տեղեր։ Լորտ Քիչնէր, հրամանատարութիւնը առած միջոցին, կը կարծէր թէ լիազօր իշխանութիւն պիտի տրուի իրեն, բայց քանի որ անոր ձեռքերը կապեցին և ինք ազատ չէ պատերազմը աւարտելու մասին հարկ եղած միջոցները գործածել, ուրեմն իր կացութիւնը կը քննէ իր անձնական տեսակէտով։ Կ'երեւայ թէ Էտուարտ Թագաւորը, երէկ, երկար տեսակցութիւն մը ունեցաւ պատերազմական նախարար Պ. Պրոտրիքի հետ՝ Հարաւային Ափրիկէի գործերու վիճակին և զինուորագրութեան ու կառավարութեան վրայ։ Թագաւորը մեծ ծաղրէս կը համակրի զինուորներու կազմակերպութեանը. արդէն կը ծանուցուի թէ աւելի խիստ հարուածներ պիտի տրուին։ Հիմա խնդրոյ առարկայ է ղրկուելիք բազմաթիւ նոր զինուորներու կազմակերպութիւնը. այդ առաջումը պիտի կատարուի, եթէ կացութիւնը չբարւոքի։»

Բէլ Մէլ Կազէթի այս յայտնութիւնները կը պարունակեն ճմռթիւ տեղեկութիւններ իրաց կացութեան վրայ, որոնք սովորաբար խոստովանութիւններէն աւելի ծանր են, և որոնք կը հաստատեն Լա Հէյ գտնուող պոէր փախստականներուն ըսածները՝ Բարբէյթսի դաղթակայքին մէջ ընդհանուր ջարդումի մը մասին։ Շաբաթ առաւ. Standard ալ սա տողերը կը հրատարակէր Բրէթօրիայէն ուղղուած նամակի մը ձեւին տակ.

«Կ'առաջարկուի ասանկ դատաստանի մահուամբ պատժել ապստամբած պատերազմի վիճակի մէջ գտնուող բոլոր Պոէրները. նաեւ զինուորական կառավարութեան հսկողութիւն մը կազմակերպել։ Ամէն բան պէտք է պատրաստ ըլլայ ամիսը չվերջացած։ Այն ատեն առաջին ու վերջին անգամ ըլլալով պիտի տեսնենք թէ ինչ կը նշանակէ Լորտ Քիչնէրի երկաթէ ձեռքը։ Պէտք է կացութիւնը դէմ առ դէմ դիտել։ Բաւական երկար ատեն կատակ ըրինք անոր հետ։»

Բէլ Մէլ Կազէթ ալ շաբաթ իրիկուն, հաստատելով ուրբաթ օրուան իր հրատարակութիւնը, կ'ըսէր.

«Կը կարծենք թէ պատերազմական նախարարութիւնը կատարելապէս ըմբռնած է՝ Լորտ Քիչնէրի պահանջումները գոհացնելու պէտքը։ Հիմա կրնանք ապահովել թէ, քանի որ Պ. Պրոտրիք պաշտօնապէս վերադարձած է իր պաշտօնին, անյապաղ պիտի գործադրուին Հարաւային Ափրիկէի ընդհանուր հրամանատարին պահանջածները։»

Բարեյրս. — Թրանսվալի փոխ-նախագահ Պ. Շալք Պուրկէր, Լորտ Քիչնէրի ուղղեալ նամակի մը մէջ խաղաղութեան համար իղձ յայտնած ըլլալով, Անգլիոյ ընդհանուր հրամանատարը պատասխանեց թէ Անգլիացիներն ալ միեւնոյն զգացումը կը տածեն, բայց Պոէրները ուզեցին պատերազմը՝ իրենց կողմէ գործուած թշնամութիւններուն հետեւանքով։ Նաեւ թէ Անգլիա գրաւած է երկու հանրապետութիւնները և հիմա չուզեր խաբել ժողովուրդը որ հաւատարմութեան երդում ըրած է։ Լորտ Քիչնէր կը յայտնէ թէ գերութիւնը վճռական կերպով կոխուած է։

Քոլոմպօ. — Սէյլանի կառավարութիւնը կը ծանուցանէ թէ խոստման վրայ գերի մնացած երկու հարիւր Պոէրներ, պատրաստակամութիւն յայտնած են հաւատարմութեան երդում ընելու և բրիտանական բանակին մէջ ծառայելու՝ Հարաւային Ափրիկէէն դուրս։

ԱՆԳԼԻԱ

Էտուարտ Է. ի թագադրութիւնը. — Պ. Ասքիթի բանախօսութիւնը. — «Տէյլի Նիւզ»ի կարծիքը։

Վիեննա, 29 սեպտ. — Լոնտոնէն Բոլիթիշէ Քորէսբոնտէնց լրագրին կը հեռագրեն թէ Էտուարտ Է. ի թագադրութեան հանդէսը Տէլհիի մէջ կատարելու ծրագիրը յղացած են երկրակալութեան կարգ մը կուսակիցներ։ Թագաւորը, անտարակոյս, իր հաւանութիւնը չէ տուած այդ մասին։ Լորտ Քըրզըն ալ բոլորովին կը հակառակի Անգլիոյ թագաւորին Տէլհիի մէջ կայսր հռչակուելուն։ Ասկէ զատ Տէլհի Հնդկաստանի մայրաքաղաքը չէ, հակառակ իր մեծկոյթան յիշատակներուն, ինչպէս Կրընատա Սպանիոյ մայրաքաղաքը չէ, առանց Մաւրիտանացիներուն մայրաքաղաքը ըլլալուն համար։ Հետեւաբար, Անգլիոյ թագաւորին թագադրութիւնը Տէլհիի մէջ անպատեհ պիտի ըլլայ։

—Երեկոյեան Պ. Ասքիթ անցեալ շաբաթ օր ճառ մը խօսելով, ի մէջ այլոց սա կարծիքը յայտնեց թէ ազատականները պէտք չէին յանձն առնել գործադիր իշխանութեան պատասխանատուութիւնը, քանի որ Իրլանտացիներէն անկախ մեծամասնութիւն մը չունէին։ Այս առթիւ Տէյլի Նիւզ կ'ըսէ թէ Պ. Ասքիթի բանախօսութիւնը շատ յստակ ու հզօր կերպով կը պարզէ այն ընթացքը, որուն պէտք է հետեւի ամբողջ ընդդիմադիր կուսակցութիւնը, ինչ որ ալ ըլլան իր անդամներուն մասնաւոր հայեցակէտները պատերազմին վրանդներուն վրայ։ Ազատական լրագիրը կը շնորհաւորէ Պ. Ասքիթը, համարձակօրէն ձայն բարձրացուցած ըլլալուն համար առաջ պոէր պետութեան վատթարման դէմ, առանց նախադէպ օրէնքի մը։ Անգլիական լրագիրը նաեւ կը շնորհաւորէ այն խօսքերուն համար, որով Պ. Ասքիթ նախարարութեան երեսին տուաւ պատերազմը իբր միջոց մը գործածած ըլլալուն համար՝ ընտրութեանց կատարման միջոցին։ Սակայն Տէյլի Նիւզ կը ցաւի որ Պ. Ասքիթ կուսակից է Իրլանտացի երեսփոխաններու և ազատական կուսակցութեան բաժանման։ Ազատական թերթը կը յիշեցնէ անոր՝ Կլատսթընի բարձր յղացումները և կը յանձնարարէ զգացումներու չէզոքութիւն ունենալ, որ լաւագոյն զէնքն է պետական մարդոց։

ԳԵՐՄԱՆԻԱ

Լուպէքի ընկերվարական համաժողովը. — Փակման նիստը — Մաքսային սակացոյցին դէմ բողոք։

Լուպէք 28 սեպտ. — Պ. Պէպէլ խօսելով քննադատեց Գերմանիոյ մաքսային սակացոյցին ծրագիրը։ Ըսաւ թէ Գերմանիոյ համար ներքին ու արտաքին առողջութեան մը պիտի ծագի, թէ օտար տէրութիւնները փոխադարձաբար միջոցներ ձեռք պիտի առնեն և թէ Իտալիա յայտարարած է որ Եռեակ Զինակցութեան դաշնագիրը պիտի չնորոգէ, եթէ առեւտրական գոհացում մը չգտնէ։ Համաժողովը, առանց վիճաբանութեան և միաձայնութեամբ, ընդունեց Պ. Պէպէլի մէկ որոշումը թէ մաքսային սակացոյցին նոր ծրագիրը կ'արդարացնէ ամէնէն յոռեգոյն երկիւղները, կը մեծցնէ ժողովրդեան ստուար մեծամասնութեան կենսական շահերուն և կը նպաստաւորէ հողագործական կուսակցութեան շահերը։ Համաժողովը յետոյ ծափահարութեամբ քուէարկեց բողոք մը Կոնիզպերկի զինուորական ատեանին մէկ վճռին դէմ, որով Կրոզիկ անուն սպայի մը սպանութեան առթիւ Մարթէն անուն սպայ մը անիրաւաբար դատապարտուած է։ Յառաջիկայ համաժողովը Միւնիխի մէջ պիտի գումարուի։ Որոշուեցաւ նաեւ որ այդ գումարման մէջ նկատողութեան առնուին գործաւորներու վիճակը դարձնելու խնդիրները։ Պ. Պէպէլ յայտարարեց նաեւ թէ ընկերվարական երեսփոխանները Ռայխսթաղին մէջ ամէն ջանք պիտի ընեն յաջողցնել չտալու համար մաքսային սակացոյցին նոր ծրագիրը։

ՖՐԱՆՍԱՅԻ ԱԿԱԴԵՄԻՆ

Ելմտացոյցի յանձնաժողովին մէկ զեկոյցը. — Ակադեմիին ելմտացոյցը. — Վարկ մը։

Բարիզ, 28 սեպտ. — Ֆրանսայի ելմտացոյցի յանձնաժողովին սա զեկոյցը ըրած է լրագիրներուն. — «Նիւթին սկիզբները քանի մը դիտողութիւններ եղան Ակադեմիի անդամներուն հեղինակային քննադատութեանց մասին՝ Ակադեմիի բառարանին նկատմամբ ելմտացոյցի յանձնաժողովին կողմէ տրուած կարծեցեալ որոշումի մը համար։ Յանձնաժողովին նախագահը կը յայտարարէ թէ այդ տեսակ որոշում մը չէ տրուած, ինչպէս հաստատուած է ատենագրութիւնները քննելով։ Այս առթիւ պէտք է յիշել թէ Ֆրանսայի Ակադեմիին հինգ ճիւղերը տէրութեան ծախքովը կը մատակարարուին։ Ամբողջ վարկին գումարն է 486,500 ֆր.։ Բառարանի աշխատակիցներու իւրաքանչիւրը 1500ական ֆր. կը ստանայ և մշտնջենական քարտուղարն ալ 6 հազար ֆր.։ Նաեւ «Փրանսական լեզուին պատմական բառարանին» համար 6 հազար՝ այսինքն հազարական ֆր. յատկապէս կազմուած յանձնաժողովին վեց անդամներէն իւրաքանչիւրին. միանգամայն 4,300 ֆր. գրանոցին ծախքերու համար։ Ակադեմին քանի տարիէ ի վեր այդ գործը դադրեցուցած ըլլալով, յանձնաժողովին մէջ եղած դիտողութեանց նպատակն էր հարցնել թէ այդ 10,300 ֆր.ի վարկը ինչ բանի յատկացուած է։»

ՄԱՐՈՔ

Նաւահանգիստները. — Ժողովուրդին բիւր. — Սպանիացի գերիները։

Թանճէր, 29 սեպտ. — Մարոքի զանազան նաւահանգիստներուն միջեւ կատարուած վաճառականութեան վրայ ճնշող կարգ մը սեղմումները վերցուեցան։ Այդ միջոցը որուն արդիւնքը պիտի ըլլայ հիւսիսային Մարոքի ամէն կողմերը ցորենի գինը իջեցնել, նաեւ պիտի նպաստէ Մարոքի ժողովուրդին թիւրին յաւելման։ Բարձրագոյն իշխանութիւնը նաեւ յանձն կ'առնէ կարգ մը միջոցներու գործադրութիւնը՝ բանտերու վտիտութեան վիճակը բարւոքելու համար։

—Թանճէրի սպանիական դեսպանատան թարգմանը՝ Պ. Սալվատոր Մարքէզ հասաւ և ներկայացաւ վեհապետին որ խոստացաւ թէ Սպանիոյ բոլոր պահանջումներուն գոհացում պիտի տրուի։ Մարոքի կառավարութիւնը կը յայտարարէ թէ սպանիացի գերիները ողջ առողջ են։

ՀՆԴԿԱՍՏԱՆԻ ՍՈՎԸ

Նահանգներուն վիճակը. — Երաշտութիւնը. — Ժողովուրդին նպաստը։

Լոնտոն, 30 սեպտ. — Հնդկաստանի փոխարքային օգոստոս 28 թուականով կը գրէ թէ կացութիւնը բաւական բարւոքած է Պէնկալի, կեդրոնական նահանգներու, հիւսիսային արեւմտեան նահանգներուն մէկ քանիին և Պոմպէի մէջ, ուր անձրեւ տեղացած է։ Միւս կողմէ երաշտութիւն կը տիրէ այն նահանգներուն մէջ, ուր ամէնէն աւելի անձրեւի պէտք կայ՝ այսինքն Քաթիավարի, Ռաճբութանայի և Հարաւային Բանճապի մէջ. Մալվայի, Ինտորի հիւսիսային արեւմտեան նահանգներուն արեւմտեան կողմն ալ երաշտութիւն կը տիրէ։ Հիմա 394 հազար հոգի կառավարութենէն նպաստ կը ստանան։

ՉԻՆՈՒ ԴԷՊՔԵՐԸ

Բարենորոգումները. — Չորս կարեւոր հրամանագիրներ։

Բէքին 28 սեպտ. — Արձանագրութեան դիւաններուն ջնջման վերաբերեալ հրամանագրին հետեւանքով՝ հրատարակուած չորս նոր հրամանագիրներ իւրաքանչիւր պաշտօնական շրջանակներու մէջ։ Այդ նոր հրամանագիրները դրամական օրէնսդրութիւն մը կը հաստատեն, վաճառականական քննութեանց հին դրութիւնը կը ջնջեն և Չինու մէջ գոյութիւն ունեցող վարժարանական առաջնորդութիւնը կը կազմակերպեն, պաշտօնէութիւն իւրաքանչիւր նահանգի մէջ համալսարաններ հաստատել, նաեւ ամէն թաղապետութեան մէջ բարձրագոյն վարժարան մը և իւրաքանչիւր համայնքի մէջ հանրային դպրոց մը։ Այդ բարենորոգումները 1893ին հրատարակուածներուն կրկնութիւններն են միայն։ Պաշտօնական հակումներ ունեցող Չինացիները, որոնք 1898ին կը դատապարտէին այդ բարենորոգումները, պաշտօնատարները և ուսանողները, հիմա կ'ըսեն թէ ասոնք եթէ անմիջական ու տեւական կերպով չը գործադրուին, Չինու գոյութիւնը առաջ տարի պիտի չկրնայ շարունակել։

ԻՏԱԼԻԱ

Թագաւորին ու թագուհիին Վենետիկ այցելութիւնը. — Պ. Լուծաթթիի բանախօսութիւնը. — Իտալիոյ արտաքին քաղաքականութիւն եւ Եռեակը. — Հրդեհի մը վնասներ։

Թագաւորն ու թագուհին ընկերակցութեամբ նախարարապետ Պ. Զանարտելլիի, անցեալ կիրակի օր Վենետիկ հասեր են, ուր մեծ խանդավառութեամբ ընդունուեր են ժողովուրդին կողմէ։ Վիքթոր-Էմմանուէլ Գ. և Էլէնա թագուհին առաջին անգամ է որ Վենետիկ կ'այցելեն, թագաւորական գահին վրայ բազմելէն յետոյ։ Օդը հիանալի էր ու քաղաքը դրօշակազարդուած՝ մեծ ոգեւորութեան մէջ էր։ Կայսերական ամոլը կայարանին մէջ ընդունուեցաւ տեղական իշխանութեանց կողմէ. պատուակալ հետեւորդներ նաեւ նստեցան այն թագաւորական գոնտոլը, որուն թիերը կը քաշէին Սավոյայի տան համազգեստներ հագած նաւավարներ։ Արքայական գոնտոլին կը հետեւէին նաեւ ութը տասը նաւակներ, շքեղօրէն զարդարուած, որոնց կը քաշէին Վերածնութեան շրջանի տարազներ հագած նաւավարներ։ Այս թափօրը «Կեցցէ Թագաւորը» աղաղակներով ընդունուեցաւ ժողովրդեան կողմէ, ամբողջ ճամբուն երկայնքը։ Թագաւորը ու թագուհին ներկայ գտնուեցան Գեղարուեստից միջազգային ցուցահանդէսին։ Երեքշաբթի օրը մեծ հացկերոյթ մը տրուեցաւ արքայական պալատին մէջ։ Չորեքշաբթի օրը Ռաքքոնիճի մեկնելու մտադիր էին։ Հոկտեմբեր 6ին, թագաւորն ու թագուհին Պ. Ճիոլիթթիի հետ պիտի տեսակցին Միլանի մէջ։ Մոնցայի մերձաւորութիւնը Լոմպարտիոյ նախկին մայրաքաղաքին՝ Միլանի, կարեւորութիւն կ'ընծայէ այս այցելութեան։ Նաեւ պէտք չէ մոռնալ որ Միլանի վարչութիւնը արմատականներուն ու ընկերվարականներուն ձեռքն է։ Համարդութեան միջոցին կարգապահական միջոցներ ձեռք առնուած են։ Կայարաններուն մէջ խանուող ամբոխը պարգել արգիլուած է ու երկաթուղիի ճամբաները պահպանուած են զօրքերու կողմէ։

—Ելմտական նախկին նախարար Պ. Լուծաթթի, իր ընտրողներուն տուած այցելութեան միջոցին, կարեւոր բանախօսութիւն մը արտասաներ է ելմտական բարենորոգմանց մասին։ Պ. Լուծաթթի յայտարարեր է թէ Իտալիոյ ելեւմուտքին գլխաւոր ու հիմնական խարիսխը պէտք է հիմնուած ըլլայ խաղաղասէր ու հաշտարար արտաքին քաղաքականութեան մը վրայ, զոր առ Ռուտինիի նախարարութիւնը նուիրագործեց 1896ին, և որ շարունակուեցաւ Ֆրանսայի հետ գոյացուած համաձայնութեամբ ու աւելի յետոյ Վիսքոնթի Վենոսթայի նկատած արդիւնքներով։ «Արդարացնելու համար այս արտաքին քաղաքականութիւնը, յարեց Պ. Լուծաթթի, պէտք է միանալ մեր դաշնակցութեանց, որոնք ընդհանրապէս պիտի վերանորոգուին, թէեւ անոնց նոր կնքուելու պահուն կարգ մը թիւրիմացութիւններ յառաջ եկան Իտալիոյ և Ֆրանսայի միջեւ, որոնք, բարեբախտաբար, անհետացած են այսօր։ Այս խաղաղասիրական ուղղութիւնը տալով արտաքին քաղաքականութեան ու տնտեսական բարգաւաճման յաւելումով՝ Տէրութեան ելեւմուտքը կանոնաւորելէ յետոյ, այն ատեն անշուշտ դիւրին պիտի ըլլայ տուրքերու սակերը իջեցնել, բան մը որուն վրայ պէտք է խորհիլ միշտ, մերթ ընդ մերթ խօսելով անոր վրայ չմոռնալու համար այդ մասին հարկ եղած պարտականութիւնները։ Մեր քաղաքական ու ելմտական ուղղութիւնն՝ կախում ունի փութացնել այդ փրկաբեր վայրկեանը։»

—Քոսէնցայի մէջ զինավաճառի մը խանութէն ելած հրդեհը ծանր վնասներ պատճառեր է։ Երսուն հոգի վիրաւորուեր են, որոնց երեքը ծանրապէս։ Կ'ըսուի թէ 400,000 ֆրանքի վնաս կայ։

ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ԳՈՐԾԵՐ

Կրօնական միաբանութիւնները. — Անոնց թիւը եւ ունեցած հաստատութիւնները. — Արտօնութիւն խնդրողներուն թիւը։

Ինչպէս յայտնի է, հոկտեմբեր 3ին (այսօր) կ'աւարտի կրօնական միաբանութեանց տրուած պայմանաժամը, ընկերակցութեանց օրէնքին համաձայն արտօնութիւն խնդրելու կամ երկրէն դուրս ելլելու։ Ֆրանսական լրագիր մը, այս առթիւ հետեւեալ թիւեր յառաջ կը բերէ։ Ֆրանսայի մէջ հաստատուած կրօնական միաբանութեանց թիւը կը հասնի 1163ի, որուն 152ը այրերէ կը բաղկանայ, իսկ 1511ը կիներէ։ Ասոնց մէջէն 910ը միայն արտօնութիւն ունին, որոնց 5ը այրերէ բաղկացած միաբանութիւններ են, իսկ 905ը՝ կիներէ։ 753 միաբանութիւններ արտօնութիւն չունին, որոնց 147 այրերէ, իսկ 606ը կիներէ բաղկացած են։ Արտօնութիւն չունեցող 753 միաբանութիւնները 4292 հաստատութեանց տէր են, որոնց 2010ը այրերուն՝ կը պատկանի և 2282ը՝ կիներուն։ Գալով արտօնուած միաբանութեանց, անոնցմէ ոմանք հաստատութիւններ բացած են առանց արտօնութեան։ Այդ կարգի հաստատութեանց թիւը կը բարձրանայ 12,246ի։ Ընկերակցութեանց օրէնքին հրատարակութենէն մինչեւ այսօր՝ 416 միաբանութիւններ միայն արտօնութիւն խնդրած են, որոնց 351ը Խորհրդարանին կողմէ պիտի տրուի, իսկ 65ը՝ պետական Խորհուրդին կողմէ։

ԱՆԼՈՒՐ ՈՃԻՐ ՄԸ

Երեք փոքր աղջիկներ գերեզմանէն հանուած ու լլկուած. — Օնօրէ Արտիսոնի ոճիրը. — Քաւմենիի խոստովանութիւնը։

Թուլոն, 29 սեպտ. — Անհաւատալի մանրամասնութիւններ կը հաղորդուին Արտիսոնի ոճրագործութեան վրայ՝ որ Միւի մէջ գերեզմանատունէն փոքրիկ աղջիկներու մարմինները դուրս հանելով կը լլկէ։ Գործը լոկ դիպուածի բերմամբ երեւան հանուած է։ Ժամանակէ մը ի վեր գարշելի հոտ մը կ'առնուէր տնակէ մը, ուր կը բնակէին ծերունի գաղտնոս մը Անթուան Արտիսոն, տղան՝ Օնօրէ՝ 29 տարեկան և Ռոզէն անուն կին մը՝ որ տնակին պէտքերը կը հոգար։ Դրացիները Անթուան Արտիսոնի իմաց տուին թէ տունէն գարշելի հոտ մը կու գայ։ Ծերունին չորս կողմը փնտռելով յարդանոցին մէջ գտաւ չորս տարեկան աղջկան մը դիակը՝ թողուած յարդերու կոյտի մը վրայ, որուն գլուխը իրարմէ զատուած ու գլուխը մարմնէն անջատուած։ Ծերունին բաւական մտածելէ ետքը իմաց տուաւ ոստիկան-զինուորներուն՝ որոնք նախապէս Անթուան Արտիսոնը ու Ռոզէն անուն կինը և յետոյ Օնօրէ Արտիսոնը ձերբակալեցին որ տարը կը գտնուէր։ Նոր խուզարկութիւններ կատարուելով երեւան հանուեցան գերեզմանի տախտակներ և վերջապէս մեռելի մը գլուխը՝ պարկի մը մէջ դրուած։ Օնօրէ Արտիսոն իր խոստովանութիւնները ընելէ առաջ՝ խնդրեց որ ուտելիք տան իրեն, որովհետեւ անօթի էր։ Օնօրէ Արտիսոն հարցաքննուելով նախ ուրացաւ, բայց վերջապէս խոստովանեցաւ թէ գիշերները գիւղին գերեզմանատունը կ'երթար, նոր թաղուած փոքր աղջիկներու մարմինները գերեզմանէն դուրս կը հանէր ու կը լլկէր։ Արտիսոն շատ անգամ մեռելաթաղին կ'օգնէր, դիակները թաղուած ատեն։ Ըսաւ նաեւ թէ սեպտ. 12ին Լուիզ Մարթէն անուն չորս տարեկան աղջիկ մը որ թոքատապէ մեռած էր, թաղուելէ ետքը իրիկունը գերեզմանատուն մտած, գերեզմանը բացած ու աղջկան մարմինը պարկի մը մէջ դնելով տուն տարած ու լլկած էր։ Այդ գարշելի ոճրագործին հարցուեցաւ թէ իր միւս երկու զոհերուն անունները ինչ են։ Ոճրագործը պատասխանեց թէ մէկը 13 ու միւսը 14 տարեկան աղջիկներ էին, որոնցմէ մէկին համար ըսաւ. — «Անիկա չլկեցի, վասն զի սրունքին վրայ հոսած վէրքի մը հետեւանքով մեռած էր»։ Հարցաքննութենէն ետքը ոստիկանութեան պաշտօնեաները գացին այն տեղը, ուր Արտիսոն կը գործէր իր պղծալի ոճիրները։ Նորէն քննեցին Լուիզ Մարթէնի դիակը և յետոյ թաղել տուին։ Ասպա գերեզմանատուն գացին գերեզմաններուն վիճակը տեսնելու։ Կատարուած քննութիւններէն հասկցուեցաւ որ Արտիսոն միշտ կէս գիշերին գործած է իր նողկալի ոճիրները։ Գերեզմանները բանալէ ետքը դագաղը վեր կը հանէր, մարմինը դուրս կ'առնէր և փոսին եզերքը կը կատարէր իր լլկումները։ Յետոյ դիակը նորէն կը թաղէր։ Արտիսոն խոստովանեցաւ թէ երեք փոքր աղջիկներու դիակները լլկած է, բայց կը կարծուի թէ ուրիշ գերեզմաններ ալ պղծած ըլլայ։ Իր առաջին ոճիրը գործած է 1901 փետրվար 20ին՝ 14 տարեկան աղջկան մը դիակին վրայ. երկրորդ ոճիրը ապրիլ 28ին՝ 13 տարեկան աղջկան մը դիակին վրայ. իսկ երրորդ զոհն է, սեպտ. 12ին, Լուիզ Մարթէն 4 տարեկան աղջիկ մը։ Պարկին մէջի գլուխը երկրորդ զոհինն է։ Ծերունը ինքն իսկ տեղեկութիւն տուաւ ոստիկանութեան թէ դիակը լլկելէ ետքը, գլուխը տուն տարած էր [illegible] ու աւելի լաւ համբուրելու համար անոր երեսը։ Ոստիկանութեան պաշտօնեան հարցուց ոճրագործին թէ այդ տեսակ ոճիրներ գործելու տեղ, աւելի աղէկ չէ՞ր ըլլար որ ամուսնանար։ Օնօրէ Արտիսոն պատասխանեց. «Եւ ոչ մէկ աղջիկ մը պիտի ուզէր կինս ըլլալ, մինչդեռ մեռելները չեն կրնար բան մը ըսել»։ Միւի, մանաւանդ այն ընտանիքներուն մէջ որոնց զաւակները մեռած են վերջին ամիսներուն, մեծ յուզում կը տիրէ։ Շատ կարելի է որ ժողովուրդը եթէ տեսնէր ոճրագործը, անպատճառ պիտի բզկտէր զայն. ատոր համար էր որ Արտիսոն չուզեց ոստիկաններուն հետեւիլ գերեզմանատուն ու տնակին մէջ կատարուած խուզարկութիւններուն։ Հայրը ու Ռոզէն անուն կինը արձակուեցան։

Ներքին Լուրեր

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ. — Պետական Խորհրդոյ անդամ անուանուեցաւ Բ. Դրան կայս. Ամէտի դիւանատան քարտուղարներէն Նազիֆ Սուրուրի պէյ։

—Էտիրնէի նահանգին մարդահամարի տեսուչ անուանուեցաւ նոյն նահանգին թղթակցութեանց քարտուղարներէն Հաճի Ալի էֆ.։

—Սըվազի նահանգին Հաֆզա գաւառակին գայմագամ անուանուեցաւ Սէլանիկի նահանգին Րազլըգ գաւառակին գայմագամ Պէքիր Նուրի պէյ, որուն յաջորդեց Գոլայնիի Զիւի նախորդ գայմագամ Իպրահիմ Րուշտի պէյ։

—Վանայ նահանգին Կեավար գաւառակին նահիյէ անուանուեցաւ Արաբկիրի նախորդ նահիյէ Ալի Րիզա էֆ.։ Պրուսայի նահանգին Էտրէմիտ գաւառակին նահիյէ անուանուեցաւ Եէնիճէի Վարտարի նահիյէ Հիւսէյին էֆ.։ Տիարպէքիրի նահանգին Բալու գաւառակին նահիյէ անուանուեցաւ Ճալղըլըրի նախկին նահիյէ Ալի Նէճիպ էֆ.։ Սըվազի նահանգին Հաֆիզ գաւառակին նահիյէ անուանուեցաւ Գոչկէրիի նախորդ նահիյէ Մէհմէտ Նուրի էֆ.։ Նոյն նահանգին Մէճիտեոզի գաւառակին նահիյէ անուանուեցաւ Թէնոսի նախորդ նահիյէ Սիւլէյման Ֆաիզ էֆ.։ Պիթլիսի նահանգին Շիրվան գաւառակին նահիյէ անուանուեցաւ Ինէպէլիի նախորդ նահիյէ Մէհմէտ Թէվֆիգ էֆ.։

—Միրլիվայութեան աստիճան տրուեցաւ Էտիրնէի արդիւնի կալուածներու քննիչ Գնդապետ Շէվգի պէյի։

—Երկրորդ կարգի Մէճիտիէ պատուանշան տրուեցաւ Գըրըքքալէի կառավարիչ Սայիտ պէյի։

—Իֆթիխարի չքանշան՝ Բ. Դրան խուլ-համր սպասաւորներու պետ Հաճի Հիւսէյին աղայի և խուլ-համր սպասաւոր Ֆէյզուլլահ էֆ.ի։

ՔՈԼԻ-ԲՈՍԹԱՆՆԵՐԸ. — Ծանուցուեցաւ թէ սեպտ. 18ի օրէն սկսած է քոլի-բոսթալներու փոխանակութիւնը Թուրքիոյ և այն օտար երկիրներու միջեւ որոնք միջազգային թղթատարական միութեան մէջ կը գտնուին։ Պաշտօնական Զեկոյց մը կը ծանուցանէ թէ քոլի-բոսթալներու ծանրութեան առաւելագոյն քանակութիւնն է հինգ քիլօ և արժէքինն ալ երկու հազար երկու հարիւր ղրուշ ոսկեդրամ և կամ 5 հարիւր ֆր.։ Ահաւասիկ ցանկը օսմ. և օտար այն քաղաքներուն որոնց հետ առ այժմ պիտի կատարուին քոլի-բոսթալի փոխանակութիւնները.

Ատրամըթ, Ատանա, Աֆիոն-Գարահիսար, Այտըն, Այվալը, Ալաշէհր, Իսքէնտէրուն, Էտիրնէ, Էնկիւրի, Պէյրութ, Պիլէճիք, Պրուսա, Հայֆա, Գաւալա, Գալաթա, Սէրէզ, Կ. Պոլիս, Դամասկոս, Տարտանէլ, Տէտէաղաճ, Ճիտտէ, Տրամա, Տուրաճ, Էսկիշէհր, Կէլիպոլու, Կիւմիւլճինէ, Հայտարփաշա, Իզմիտ, Եաֆա, Երուսաղէմ, Կիրասոն, Քէօփրիւլիւ, Գոնիա, Քէօթահիա, Լաթաքիա, Մանիսա, Մէրսին, Միտիլլի, Միթրովիչա, Մուտանիա, Մոնաստիր, Մուսթաֆա Փաշա, Նազիլլի, Բէյքոզ, Բիրէճիկ, Բրիզրին, Հոդոս, Ռոտոսթօ, Սալոնիկ, Սամսոն, Սամօս, Շէյխլը, Սանթի Քուարանթա, Սէրէզ, Սինոպ, Իզմիր, Զէյթին Տրապիզոն, Ափրիկեան Տրիպոլիս, Սուրիական Տրիպոլիս, Ակիւպ, Ավլոնիա, Իւսքիւպ և Զիվէճիկ։

Գերմանիա, քոլի-բոսթալի ծանրութեան համաձայն 9 ղրուշ պիտի առնուի. իսկ արժէքաւոր քոլի-բոսթալներու իւրաքանչիւր երեք հարիւր ֆր.ին համար իբրեւ ապահովագրութեան գին 1 ղրուշ 10 փարա, Արժանթին՝ 18 ղրուշ, Աւստրիա-Հունգարիա՝ 7 ու 1.10, Արեւելեան Ռումելիի նահանգը ու Պուլկարիոյ իշխանապետութիւնը՝ 6, Շիլի՝ 23, Բելճիքա՝ 18 Տանիմարքա (Իսլանտա, Ֆէրոէ ու Կրօէնլանտ կղզիներն ալ միասին) 11 ու 1.10, Եգիպտոս՝ 8 ու 1, Սպանիա՝ 14, Ֆրանսա՝ 11 ու 1.10, Կուաթեմալա՝ 24, Հոնտուրաս՝ 23, Հնդկաստան 22 ու 2.10 Իտալիա՝ 10 ու 1.10, Լիպերիա՝ 16 ու 1.30 Լիւքսէմպուրկ՝ 10 ու 1.10 Սէն Լեա՝ 11 ու 1.30 Նիգարագուա՝ 21, Նորվեկիա՝ 15 ու 1.10, Հոլանտա՝ 11 ու 1.10, Բէրու՝ 26. Բորթուգալ՝ 16 ու 1.30 Ռումանիա՝ 7 ու 1, եւրոպական Ռուսիա՝ 9 ու 1, Սալվատոր՝ 22, Սերպիա՝ 5 ու 20 փարա, Սիամ՝ 21, Շուէտ՝ 15 ու 1.10 Զուիցերիա՝ 9 ու 1.10, Թունուզ 13 ու 1.30, Ուրուկուայ՝ 18, Վենեզուելա 18 և Զանզիպար՝ 17։

ՆՊԱՍՏ. — Բէյլէրպէյի որդեգրեալներուն և Պիղշայի հրկիզեալներուն համար կատարուած հանգանակութեան գումարը հասաւ 56,387 ղրուշի։ Նուիրատուներուն մէջ կան Թէյի վաճառական Իսթանլեան էֆ. 40 ղրուշ և սեղանաւոր Կիւլպէնկեան Հայկազն էֆ. 20։

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԱՄՍԱԹՈՇԱԿ. — Կայսերական իրատէ մը, կ'ըսէ Իգտամ, հրամայեց ելմտական նոր նախարարին որ ամսաթոշակները անվճար չմնալով, կանոնաւորապէս հատուցուին և մասնաւոր ալ ընդհանուր ամսաթոշակ մը վճարուի։

ՀԱՑԻՆ ԳԻՆԸ. — Քանի մը ջաղացպաններ և Անատոլիի ցորենի վաճառականներու ներկայացուցիչները, երէկ, Կ. Պոլսոյ առեւտրական Սենեակին ատենադպիր մատուցին, յայտնելով որ ալիւրի գինը մինչեւ 62 և 54 իջած է, ինչ որ 12 ղրուշէն աւելի կը վերածէ կանոնագրին տրամադրած տարբերութիւնը. հետեւաբար կարելի է հացին գինը քառասունէն երեսունըհինգ փարայի իջեցնել։

ԹԻՖԹԻԿՆԵՐԸ. — Թիֆթիկի արտադրութիւնը, այս տարի 60,000 հակ կ'ենթադրուի լաւ տեսակէ։ Այդ քանակութենէն 2.300 հակը Իզմիրի մէջ վար կը դրուին կաղարտի ապահովութեան համար. իսկ մնացածը Անգլիա կը ղրկուի։ Թիֆթիկի գինը որ եղանակին սկիզբը օխան 18 ղրուշ էր, հիմա 16 է՝ խնդրոյն շատ չըլլալուն համար։ Այդ գինը հիմ առնելով թիֆթիկի վաճառականութիւնը 600,000 ոսկի չափ գործառնութեան մը առիթ մը պիտի տայ։

ՀԱՆՐԱՅԻՆ ԱՌՈՂՋԱՊԱՀՈՒԹԻՒՆԸ. — Սամսոնի մէջ առջի օրը նորէն երեք դէպքեր պատահեր են։

—Յունաստան ութ օրուան քարանթէն մը դրաւ Սամսոնէն ժամանումներուն դէմ։

—Միքրոպաբան Նուրի պէյ հիւանդութենէ նոր ապաքինած ըլլալով, անոր տեղ Ֆէրիտ Իպրահիմ էֆ. երէկ Սամսոն ուղեւորեցաւ։

—Առողջապահական վարչութիւնը գրեց Սըվազի կուսակալութեան և Ամասիոյ, Թոքաթի ու Սինոպի կառավարիչներուն որ Սամսոնէն ցամաքի ճամբով այդ տեղերը ժամանող ուղեւորները բժշկական մանրախոյզ քննութեան մը ենթարկուին, առողջները արձակուին, իսկ ամէնափոքր կասկածելի ախտանիշ ունեցողները վար դրուին ու մեկուսացուին և խնդիրը անմիջապէս հաղորդուի առողջապահական վարչութեան, նաեւ այդ տեղերու հանրային առողջապահութեան վրայ խիստ հսկողութիւն կատարուի։

—Սինոպի մաքրանոցին բժիշկ տոքթ. Կօթ որ Կ. Պոլիս կը գտնուէր, իր պաշտօնատեղին ուղեւորեցաւ։

—Յունաստանէ բերուած անարժէք նմոյշներու և քոլի-բոսթալներու Կ. Պոլիս ներածումը արտօնուեցաւ՝ պայմանով որ հին ճերմակեղէններ, փսիաթ, գորգ և հին թուղթեր ու լրագիրներ չպարունակեն։

—Ռուսիա ու Ռումանիա վերցուցին Կ. Պոլսոյ ժամանումներուն համար սահմանուած առողջապահական միջոցները։

—Թէհրանի և Պարսկաստանի ուրիշ քանի մը քաղաքներուն մէջ ժանտախտ ծագած է։

—Պէնճայի մէջ (Եգիպտոս), երեքշաբթի օրը, ժանտախտէ մեռնող դէպք մը պատահեցաւ։

—Պուլկար կառավարութիւնը դատաստանի ներկայեց Սոֆիայի Նովինի լրագրին տնօրէնը, Պոլսէջի մէջ ժանտախտ երեւան ելած ըլլալու մասին սխալ լուր մը հրատարակած ըլլալուն համար։

—Սարքեարի, Եէնիմահալլէի եւ Բումէլի Գավագի մէջ կարմրուկ ու կեղծամաշկ երեւան ելած է։

ԹՈՒՐՔԻՈՅ ԵՒ ՅՈՒՆԱՍՏԱՆԻ միջեւ կնքուելիք առեւտրական պայմանագրութեան խառն յանձնաժողովը, երէկ, Խարիճիէի մէջ գումարուելով խորհրդակցութիւն կատարեց։

ՍԻԼԻՎՐԻԻ մէջ պատահած հրդեհին նկատմամբ աղբի օրուան Թաւուսանով ստացուած հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ ընդամէնը այրեր են տասներկու տուն, վաճառականներու պատկանող ամբարներով լեցուն չորս մթերանոց, մածուն պատրաստելու յատուկ տեղ մը եւ յարգի մթերանոց մը։ Հրկիզեալները պատսպարուեր են եւ Թաղականութիւնը հաց կայլն կը բաշխէ անոնց։ Եղած վնասին քանակութիւնը յայտնի չէ։ Ոստիկանութիւնը քննութիւն կը կատարէ հրդեհին պատճառը երեւան հանելու համար։

ՓԱՅՏ ԵՒ ԱԾՈՒԽ.— Զեռնհաս պաշտօնատանը նկատելով որ այս տարի պէտք եղածին չափ փայտ ու ածուխ չէ բերուած Կ. Պոլիս եւ նկատելով որ կարգ մը չարամիտներ՝ արտադրող վայրերէն փայտ եւ ածուխ գնած են եւ առ այժմ հոս չեն ղրկեր՝ յետոյ անոնց գինները բարձրացնելու համար, ծանոյց ամէն կողմ որ պատրաստ գտնուած փայտերը ու ածուխները, առանց [illegible] համակերպութիւնը նկատողութեան առնելու, անմիջապէս Կ. Պոլիս ղրկուին։

ՆԵՐՔԻՆ գործոց նախարարութիւնը ծանոյց ամէն կողմ որ ստմանէ թէզքէրէճիներու գիրերը խիստ բացորոշ ու անսխալ կերպով գրուին, որպէս զի անոր իսկութիւնը հաստատելու մասին դժուարութիւններ չպատահին։

ՀԷԼԼԷՆԱԿԱՆ սահմանագլուխին ընդհանուր քննիչ Սէյֆուլլահ փաշա Էլասոնա պիտի երթայ՝ օսմ. զինուորներու մարզանքներուն հսկելու եւ սահմանագլուխին նկատմամբ քննութիւններ կատարելու համար։

ԿՈՒՐՃԻԻ՝ ՇՈԳԵՆԱՒԵՐԸ.— Անգլիոյ լրագիրները խիստ հաւանական կը նկատեն որ գերմանական Տոյչէ Լէվանթէ Լինիէ շոգենաւային Ընկերութիւնը երկուքուկէս միլիոն ֆր. փոխարէն գնէ Կուրճի Ընկերութեան շոգենաւերը։

ԻՒՇԱՔԻ միւֆթի Մուսթաֆա Ասըմ էֆ.ի ամսաթոշակը, կայս. Իրատէի մը համաձայն, չորս հարիւր ղրուշի բարձրացաւ։

ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ՆԱՒԱԲԱԺԻՆ.—Իզմիրի լրագիրները կ'ըսեն թէ քանի մը մարտանաւերէ բաղկացած անգլիական նաւաբաժին մը սկայ. 18ին Լէմնոս կը սպասուէր։ Իզմիրի վաճառականներէն ոմանք որ անգլիական նաւաբաժնին պէտքերը կը մատակարարեն, շոգենաւով մը երկու հարիւր պարկ ալիւր եւ երեսուն կով ղրկեր են Լէմնոս։

ՊԱՐՍԻՑ Շահը «Աէֆաթար» տիտղոսը շնորհեր է Կ. Պոլսոյ պարսկական նոր դեսպան Միրզա Րիզա խանի. նաեւ ակադեմական պատուանշան մը։ Միրզա Րիզա խան քանի մը օրէն Թէհրանէն ճամբայ պիտի ելլէ Կ. Պոլիս գալու համար։

ՍԸՎԱԶԻ նահանգին նոր մէքթուպճին Էսատ պէյ, երէկ, իր պաշտօնատեղին ուղեւորեցաւ Էնկիւրիի ճամբով։

ՍԷԼԱՆԻԿԷՆ կը գրեն թէ առեւտրական գործառնութիւնները բաւական կայուն վիճակ մը ունին, մանաւանդ վերջին շաբթուան հրէական տօներուն պատճառաւ գնում գրեթէ չէ կատարուած։ Անցեալ շաբթուան մեծաքանակ վարսակ կը ծախուէր է, բայց Եւրոպայի մէջ գիներուն անկումը Սէլանիկի հրապարակին վրայ ալ ազդեցութիւն կ'ընէ։ Ամերիկայի մէջ եգիպտացորենի գինը բարձրացած ըլլալով, Սէլանիկի մէջ մեծ խնդրանք կայ։ Մեծաքանակ եգիպտացորեն ծախուած է Եւրոպա ղրկուելու համար, որով գինը կը բարձրանան։ Սուսամներու համար ալ խնդրանք կայ, բայց տակաւին ծախումները չեն սկսած։

ԿՐԹԱԿԱՆ նախարարութիւնը, կայս. Իրատէի մը համաձայն, ծանոյց ամէն կողմ որ վարժարաններու տնօրէնները եւ ուսուցիչները պարկեշտ ու լաւ բարոյական տէր անձերէ ընտրուին։

ՌՈՒՍԻՈՅ դեսպանը, երէկ, Բ. Դուռը երթալով տեսակցեցաւ արտաքին գործոց նախարարին հետ։

ՅՈՒՆԱՑ Պատրիարքարանին նորոգութեան համար այրի Տիկին Էլէն Զարիֆի հարիւր ոսկի նուիրեց եւ Տիկին Արթէմիս Բալթազզի ալ՝ հինգ հարիւր ֆրանք։

ՄԱՔՍԱՅԻՆ վերատեսչութիւնը, կ'ըսէ Սէրվէթ, յանձնարարեր է մաքսային Խորհուրդի նախագահին՝ նորէն պաշտօնի կոչել այն պաշտօնեաները որոնք թէեւ դադրեցուցուած են, բայց յետոյ անմեղ ըլլալնին հաստատուած է։

ՆԱԲՈՒԳՈԴՈՆՈՍՈՐԻ ԳԱՀՈՅԻՑ ԴԱՀԼԻՃԸ.—Արեւելեան գերմանական Ընկերութիւնը կը ծանուցանէ Պէրլինէն թէ Տօքթ. Քոլտէվէյ յաջողեր է Բաբելոնի մէջ երեւան հանել Նաբուգոդոնոսորի գահոյից դահլիճը որ ընդարձակ չէնք մըն է 17 մեթր 50 լայնութեամբ եւ 45 մեթր 70 երկայնութեամբ։ Մուտքի դրանն դիմացը կը գտնուի այն խորշը, ուր երբեմն դրուած էր արքայական գահը։ Թէ՛ տապ երկու կողմը եւ թէ սրահին հիւսիսային կողմը գունաւոր գեղեցիկ զարդարանքներ կան որոնք մեծ կարեւորութիւն ունին պատմական ու գեղարուեստական տեսակէտով։ Գերման հնագէտներ արդէն խուզարկութիւններ կը կատարեն Բաբելոնի քաղաքին մէջ հիմնական Ձուճմանմա գիւղին մօտ։ Արդէն արձանագրութեան տախտակներ գտնուած են բրուտի կաւէ շինուած, որոնց համար այդ հնագէտներէն տոքթ. Վէյսպախ կ'ըսէ թէ նամակներ, աղօթքներ ու բառարաններ կը պարունակեն։ Ատոնք մեծ շահեկանութիւն ունին եւ մանաւանդ պիտի նպաստեն Հին Կտակարանին ուսումնասիրութեանը։ Ամրանիրա — Ա լերան վրայ աշխատութիւնները քիչ առենէն պիտի աւարտին եւ Բաբելոնի մէկ Բանթէոնին չափ խորունկ հողի տակէ երեւան հանուելովը հարուստ ու զանազան տեսակ հնութիւններ պիտի գտնուին։ Արեւելեան գերմանական Ընկերութիւնը նաեւ խուզարկութիւններ կը կատարէ Փարայի եւ Ապու – Հաթապի չէնքերուն մէջ, որոնք կը կարծուի թէ Քրիստոսէ չորս հազար տարի առաջ շինուած աքանչելի յիշատակարաններ կը պարունակեն։ Այդ երկու լեռները հեռու չեն Նուֆֆարէն, ուր Ամերիկացիներ, կայս. Իրատէով շնորհուած արտօնութեամբ, պեղումներ կը կատարեն։

ՊԷՐԿԱՄԱՅԻ մէջ կատարուած պեղումներէն, ինչպէս ծանուցուեցաւ, մարմարէ քար մը գտնուած է վրան սա հաղորդական արձանագրութեամբ.— «Կայսերական օրէնսդրութիւններ ոստիկանական օրէնքներու մասին»։ Ցետոյ գրուած են փողոցներու, աղբիւրներու, ջրհորներու, ուղղաններու, կոյուղիներուն եւայլն մաքրութեան վերաբերեալ տրամադրութիւններ։ Օրէնքը կ'ըսէ թէ ո՛վ որ աղբիւրներու մէջ ճերմակեղէն լուայ, ձիերուն ջուր խմցնել տայ եւ աղտեղութիւն թափէ, տուգանքով մը պիտի պատժուի. ճերմակեղէնները գրաւելով տեղւոյն պիտի ծախուին. գոյացած դրամին մէկ երրորդ մասը իմաց տուողին պիտի յատկանայ եւ միւսոյն ալ հանրային չէնքերու ծախքին։ Աղբիւրները տարին մէկ անգամ պիտի մաքրուին։ Երբ վնաս մը պատահի, ոստիկանութեան տեղեկութիւն պէտք է տալ։ Նորոգութիւնները մինչեւ ութ ամիս պիտի կատարուին։ Անսաստողները 5-100 դրախմի տուգանքի պիտի դատապարտուին։ Իսկ դրամ տալու կարողութիւն չունեցողները պիտի գանակոծուին։ Հարիւր գործաւորներ կը շարունակեն պեղումները. զանազան փողոցներ, քանի մը պարապ գերեզմանաքարեր եւ բիւզանդական եկեղեցիի մը հիմերը երեւան հանուած են։

ԻՏԱԼԱԿԱՆ շոգենաւ մը, երէկ, Օրթագիւղի առջեւ ընկղմեց Րումէլի Հիսարի նաւակը (քայըք գայըղը), բայց մէջը գտնուողները ազատուեցան։

ԱՅՍ ԱՌՏՈՒԱՆ ՀՐԴԵՀԸ.—Այս առաւօտ ժամ 2ին Բերա Աղա Համամ փողոցին տունէ մը հրդեհ ծագելով, կէսը այրեցաւ։ Տունին տակը փուռ մըն ալ կայ. թէ՛ տունը եւ թէ չէնքը մեծապէս վնասուեցան։

ՀԱՆ. ՐՊԱՐՏՔԻ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ

30 ՄԻԼԻՈՆ ՄԱՐՔԻ ՓՈԽԱՌՈՒԹԻՒՆ

26րդ վիճակահանութիւն, կատարուած
1901 սեպտ. 30ին

400 Մարք շահող Թիւեր

68	163	207	212	222
264	348	567	574	645
658	673	674	712	791
805	854	869	877	1042
1066	1088	1130	1197	1247
1291	1339	1371	1544	1572
1585	1667	1728	1749	2077
2097	2206	2295	2357	2436
2454	2479	2496	2685	2714
2745	2811	2814	2846	2867
2886	3056	3063	3100	3150
3192	3254	3279	3310	3341
3347	3372	3376	3622	3708
3736	3774	3802	3974	4076
4085	4171	4411	4416	4456
4466	4558	4644	4672	4721
4729	4767	4796	4797	4813
4862	5073	5115	5161	5166
5212	5216	5372	5377	5390
5409	5458	5480	5512	5569
5572	5574	5614	5867	5885
5929	6040	6059	6094	6115
6136	6337	6377	6536	6547
6555	6582	6591	6611	6651
6722	6818	6820	6891	6958
7039	7074	7094	7185	7186
7194	7280	7303	7533	7550
7568	7701	7719	7721	7722
7739	7849	7876	7895	8014
8101	8118	8142	8156	8171
8175	8220	8250	8347	8350
8351	8384	8385	8631	8776
8858	8865	8906	8948	8978
9062	9095	9150	9151	9179
9302	9390	9401	9470	9472
9494	9513	9530	9560	9744
9767	9813	9831	9836	9896
9980	10047	10097	10123	10158
10252	10370	10382	10384	10430
10443	10446	10471	10573	10595
10643	10653	10731	10743	10791
10883	10946	10973	11062	11112
11131	11140	11154	11206	11231
11249	11345	11387	11441	11456
11765	11779	11817	11845	11924
11932	12023	12048	12117	12206
12236	12302	12315	12373	12421

(Շարունակելի)

ՀԱՆՐ. ՊԱՐՏՔԻ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ

ԱԶԴ.—Հանրային Պարտքի վարչութիւնը նուազուրդով պիտի գնէ սա ապրանքները.—1000 տրցակ Րեալ թուղթ 16 քիլոկրամ, մէկուկէս ամսէն յանձնելի, 500 տրցակ իմբէրեալ. 22 քիլոկրամ, երկուք ու կէս ամսէն յանձնելի. 50 տրցակ ծակոտկէն թուղթ, յանձնելի 4ուկէս ամսէն, 1000 օխա ամալաժի թուղթ. յանձնելի երկուք ու կէս ամսէն, 600 ծրար ճերմակ քարթոն որուն 200 ծրարը՝ թիւ 15. 300 ծրար՝ թիւ 20. 100 ծրար՝ թիւ 25, առաջին կէսը յանձնելի՝ մէկ ու կէս ամսէն, իսկ միացեալ կէսը՝ երկուք ու կէս ամսէն։ Այս ապրանքները հանրութեան տրամադրութեան տակ դրուած նմուշին համաձայն պէտք է ըլլան եւ առանց ծախքի պէտք է յանձնուին Հանրային Պարտքի կեդրոնատեղին։

Աճուրդի նուազուրդը տեղի պիտի ունենայ 1901 հոկտ. 1)14, կէս օրէն առաջ ժամը 10էն սկսեալ մինչեւ 3, կէս օրէն յետոյ։ Աժամանակեայ նուազուրդին վաւերացման յաջորդող երեք օրերու միջոցին տեղի պիտի ունենայ վերջնական նուազուրդը, հարիւրին 3 զեղչով։ Երրորդ օրը, առաջարկները պիտի ընդունուին մինչեւ ժամ երեք, կէս օրէն յետոյ։ Անոնք որ կ'ուզեն մասնակցիլ աճուրդին, պարտին իբր երաշխաւորութիւն իրենց առաջարկներուն, 100էն 10 գումար մը յանձնել Հանր. Պարտքի Վարչութեան կեդրոնական Գանձին։

Խնդրարկուները Հանրային Պարտքի վարչութեան պէտք է ներկայանան՝ կնքուած ծրարի մը մէջ դրած իրենց հայթայթելիք թուղթերէն ու քարթօնէն մէկ մէկ նմոյշ։ Այդ նմոյշը պէտք է կրէ զայն հայթայթողին մէկ որոշիչ նշանը։ Ցանձնառութեանց տետրակը, այսօրուընէ սկսեալ, հանրութեան տրամադրութեան տակ դրուած է, որ կրնայ այդ մասին ամէն օր տեղեկութիւն առնել ժամը 10էն մինչեւ 3, Հանրային Պարտքի մատակարարական ճիւղին դիմելով։

17)30 սեպտ. 1909 ՏՆՕՐԷՆՈՒԹԻՒՆ
4—13

Ազգային Լուրեր

Այս օրերս Էջմիածինէն Թիֆլիս գացեր է Մատթէոս վարդապետ, քննելու համար Թիֆլիսի Կուկիայի Նորաշէն Ս. Աստուածածին եկեղեցիին երեցփոխ Տ. Գըլբագրեանի գործերը։ Մատթէոս վարդապետ արդէն սկսած է իր քննութիւններուն։

*** Վերին Ագուլիսէ կը հաղորդեն.— «Մեր Վիճակի յաջորդ Սիօն վարդապետ մէկ ամսուան չափ պտտելով Գողթան գաւառակի վանքերն ու ուխտատեղիները, բոլոր գիւղերը այցելած անցունելէ յետոյ, եկեղեցիներու համար երեցփոխներ, իսկ վանքերուն եւ ուխտատեղիներուն համար երեք անձէ բաղկացած հոգաբարձութիւններ կազմեր է։ Ցետոյ, ընծայողական թուղթերն ու տետրակները առնելով անցեր է Նախիջեւան։

*** Երեւանէն կը հաղորդեն թէ երկու շաբաթէ ի վեր՝ դպրոցի հոգաբարձութիւնը կը սպասէ, բայց Էջմիածինէն ոչ մէկ որոշ կարգադրութիւն չստացաւ դպրոցի վերաբերմամբ։ Պարզեան արքեպիսկոպոսը չեղած կը մնայ։

Մինչեւ այսօր դպրոցը անորոշ դրութեան մէջ է, աշակերտներ կան դպրոցին մէջ, բայց վարչութիւն չկայ։ Արձակուած ուսուցիչները կը թափառին դպրոցին շուրջը։ Ս. Կաթողիկոսը շաբաթ մը չափ հոն մնացեր է՝ դպրոցը կարգի դնելու համար։

Այս մասին ուրիշ նամակ մըն ալ, դարձեալ Երեւանէն գրուած, սապէս կը նկարագրէ.—Թեմական դպրոցներու նոր հրաւիրուած ուսուցիչները արդէն եկած են, բայց մինչեւ այսօր թեմական դպրոցը գոց է դեռ։ Հոգաբարձութիւնը չուառած է, հակառակ եղած խոստումներուն դեռ Էջմիածինէն կարգադրութիւն չկայ։ Վերջերս միայն յայտնի եղաւ որ կոնդակ գրուած է, բայց տակաւին չէ յայտնուած բովանդակութիւնը։ Հոգեւորական տեսչի մասին եղած կարգադրութիւնը, ինչպէս կ'երեւայ, տակաւին միացած է։ Ս. Կաթողիկոսը տեսուչ նշանակած է ուսուցիչ երէն մէկը՝ Ս. Տէր Գաբրիէլեանց։

—Մկրտիչ էֆ. Փուշմանեանի ընդ. Օր. Թագուհի Մինասեանի ամուսնութեան առթիւ փոխան ծաղկեպսակի 1 օսմ. ոսկի վճարած են Ազգ. Հիւանդանոցին Տէր եւ Տիկին Ցակոբ Պահրի, Արեւելքի խմբագրութեան միջոցով։ Այսօր այդ գումարը յանձնեցինք Հիւանդանոցի գրասենեակը։

—Բերկրութեամբ կը ծանուցանենք թէ Ցարութիւն էֆ. Կիւլպէնկեան, որդի հանգուցեալ Սարգիս էֆ. Կիւլպէնկեանի, նշանուեր է Ալեքսան Պօղոս պէյի դստեր՝ Օր. Նուարդի հետ։ Ցարութիւն էֆ. Կիւլպէնկեան իր անդրանիկ եղբօր Ազն. Գալուստ էֆ.ի հետ առաջնակարգ դիրք մը կը գրաւէ Թուրքիոյ առեւտրական հրապարակին վրայ՝ ուր Կիւլպէնկեանց տունը իր ընդարձակ գործառնութիւններովը ամէնուն ծանօթ է։ Ցարութիւն էֆէնտի Ազգային շրջանակի մէջ ալ ծանօթ դէմք մըն է, ազգ. հաստատութեանց ըրած իր նպաստներով եւ օժանդակութիւններովը։ Իսկ Օր. Նուարդ, զարգացած, ընտիր ձիրքերով օժտուած է ու պատիւ կը բերէ իր սեռին։ Մեր խնդակցութիւնները Կիւլպէնկեան եւ Ալեքսան ծանօթ ու բարեհամբաւ գերդաստաններուն միջեւ գոյացած այս խնամութեան առթիւ, որ անշուշտ մեծ խնդութեամբ պիտի ընդունուի ազգայիններու եւ բարեկամներու կողմէ։

—Անցեալ կիրակի օր Օրթագիւղ, հանգուցեալ Փորթուգալ Միքայէլ փաշայի բնակարանը՝ մտերմական շրջանակի մէջ տեղի ունեցաւ Հիւրմիւզ Սահակեան էֆ.ի պսակադրութիւնը Օր. Աննիկ Փորթուգալի հետ։ Մեր շնորհաւորութիւնները նորապսակ ամոլին։

—Տնտեսական Խորհուրդի անդամներէն Եօվսէփեան եւ Տաճիկեան էֆ.ները նախընթաց օր նիստ գումարելով Ազգ. Պատրիարքարանի մէջ՝ զբաղեցան հետեւեալ խնդիրներով։— Պէօյիւքտէրէի Թաղեցիներէն ոմանք հանրագրով մը բողոք բարձած էին Տնտեսական Խորհրդոյ, Թաղին Ս. Հայ փրկիչեանց ազգ. վարժարանին ուսանողները վարժարանին բուն շէնքէն ուրիշ տեղ մը փոխադրուելուն համար, եւ տնօրինութիւն մը խնդրած էին։ Խորհուրդը որոշեց այս մասին բացատրութիւն պահանջել Թաղ. Խորհուրդէն, ինչպէս նաեւ Ուսումնական Խորհրդոյ կարծիքը խնդրել։— Մաքրիգիւղի եկեղեցւոյ մատակարարութեան (1899 Ապրիլ —1900 Հոկտ. 25) 18 ու կէս ամսուան հաշւոյ մասին կեդր. համարակալութեան կողմէ մատուցուած տեղեկագիրը կարդացուելով, որոշուեցաւ ինչ ինչ դիտողութեամբ վաւերացնել հաշուեկշռութիւնները։— Օրթագիւղի եկեղեցւոյ անուղիի հաշուեկշռութիւնները քննութեան մասին կեդր. համարակալին տուած տեղեկութեանց վրայ, յանձնարարուեցաւ կրկին հրաւիրել Թաղ. Խորհրդոյ դիւանագիրը, աւանդներու մէջ գտնուած թերութիւնները ուղղելու եւ զայն ներկայելու համար Տնտեսական Խորհրդոյ վաւերացման։— Խորհուրդը ստուգեց զատ պատգրեալ նաեւ իր օրակարգին մէջ գտնուած զանազան խնդիրներու ուսումնասիրութեամբ, ի մէջ այլոց նկատողութեան առաւ Մոսկովայի եւ Գաւշէնկի մասին վարչական [illegible] յանձնաժողովի կողմէ պատրաստուած եւ Քաղաքական Ժողովոյ կողմէ ի գործադրութիւն յանձնարարուած ծրագիրը։

ԱԶԳ. ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑ

Հանգուցեալ Թովմաս էֆէնտի Խորասանճեանի յուղարկաւորութեան առթիւ փոխան ծաղկեպսակի 200 ֆրանք նուիրած է հէստական Ուսանիեան գերդաստանը ի Զմիւռնիա։

(Հոգաբարձութիւն)

REVUE UNIVERSELLE

28 Սեպտ. (թիւ 39)

Լա Ռիւսի (Ժխորս է քալթիւմ).— Լա Փլօֆ Միրանսըզ.—Լէ զ'օբիժէն աւ Փէ մերիզմ քոնթըմբօրէն.—Մուզման ժէկը. քալ։ 47 պատկերներով զարդարուած է։ Մէկ թիւը կ'արժէ 50 սանդիմ։

Հեռագիր Այսօրուան

(Աժանս դը Քոնսթանթինոբլը)

ԺԱՆՏԱԽՏ

ՆԱԲՈՒԼԻ, 3 հոկտ.—Նիզիտայի մօքրանոցին մէջ գտնուող հիւանդներու վիճակը համեմատաբար լաւ է։ Երեք նոր դէպքեր իմաց տրուեցան, բայց կ'երեւայ թէ ժանտախտ չեն. սակայն այդ հիւանդները մեկուսացուեցին։

ՖՐԱՆՍԱ

Բ. ՐԻԶ.—Արտօնութիւն չխնդրող կրօնական միաբանութիւնները ոստիկանական միջոցներով պիտի չցրուին, այլ նախ պատժական դատարաններու առջեւ դատ պիտի բացուի անոնց դէմ։ Դատական պաշտօնեաներ պիտի կատարեն անոնց գոյքերուն հաշուեյարդարումը։

ԳԵՐՄԱՆԻԱ ԵՒ ՌՈՒՍԻԱ

ՔԻԼ.—Բրուսիոյ Հայնրիխ իշխանը ու իշխանուհին Սպալա ուղեւորեցան՝ այցելութիւն տալու Ռուսիոյ կայսեր ու կայսրուհւոյն։

ԿԱՐՈԼ ԹԱԳԱՒՈՐԸ

ՎԻԷՆՆԱ.— Ռումանիոյ թագաւորը հոս հասաւ։

ՉԻՆՈՒ ԱՐՔՈՒՆԻՔԸ

ՊԷՔԻՆ.—Չինու արքունիքը պատրաստութիւն կը տեսնէ հոկտեմբեր 6ին եւ կամ քիչ մը վերջը Սի Նկան Ֆուէն ճամբայ ելլելու համար։

ԱՆՁՆԱՍՊԱՆՈՒԹԻՒՆ

ՊԷԼԿՐԱՏ.— Վրանեայի ատրպէական հիւպատոսարանին քարտուղար Պ. Նիքոլա Սէրկէյ ռէվոլվէրով անձնասպան եղաւ՝ իր նիւթական վիճակը խանգարուելուն հետեւանքով։

ՀՈՒՆԳԱՐԻԱ

ՊԷՇԹԱ.—Մինչեւ հիմա ընտրուածներուն թիւն է 363, որոնց 236ը՝ ազատական, 19 ժողովրդական կղերական կուսակցութենէն, 66 Քոշութի կուսակիցներէն, 9 Ուկրոնի կուսակցութենէն, 5 ազգայնական, 1 հանրապետական եւ 11 անկախ՝ այսինքն ոչ մէկ կուսակցութեան պատկանող։ Ազատականները կը շահին 13 աթոռ եւ կը կորսնցնեն 43։ Ժողովրդական կղերականները կը շահին 8 եւ կը կորսնցնեն 5։ Քոշութի կուսակիցները կը շահին 21 եւ կը կորսնցնեն 9։ Ուկրոնի կուսակիցները կը շահին 6 ու կը կորսնցնեն 1։ Ընտրուածներուն մէջ կայ Ալպերթ Ապոնի կոմսը։ Քոլոման Թիսա կոմսը չյաջողեցաւ Քոշութի մէկ կուսակցին դէմ։

—Երէկուան ընտրութիւնները հանդարտութեամբ կատարուեցան, միայն Բրէնցէնէյիի մէջ կղերական ժողովրդեան կուսակցութեան անդամները անկարգութիւն հանել փորձեցին բայց ոստիկանութիւնը միջամտեց։ Պոզոնմաի մէջ Կուէնգպէրկ անուն ազգայնական մը ժողովրդական-կղերական կուսակցութեան կողմէ այն աստիճան խոշտանգուեցաւ, որ իր առած վէրքերէն քիչ ետքը մեռաւ։

(Աժանս Նասիոնալ)

ԲԱԺԱԿԻՆ ՄՐՑՈՒՄԸ

ՆԻՒ-ԵՈՐՔ, 3 հոկտ.— Քոլումպիա ամերիկեան նաւը 50 երկվայրկեանի մէջ շահեցաւ ամերիկեան բաժակը։

ՊՈՒԼԿԱՐԻԱ

ՍՈՖԻԱ.—Կը ծանուցուի թէ Զանքովեանները ու Քարավէլովեանները համաձայնութիւն մը գոյացուցեր են Սոպրանիէի լրացուցիչ ընտրութիւններուն մէջ մեծամասնութիւն մը պիտի ապահովէ նախարարական կուսակցութեան։

ՀՈՒՆԳԱՐԻԱ

ՊԷՇԹԱ. – Ընտրուած 183 երեսփոխաններու 139ը նախարարական կուսակցութեան կը պատկանին։

ԹՐԱՆՍՎԱԱԼ

ԼՈՆՏՈՆ.—Անգլիոյ պատերազմական նախարարութիւնը շուտով կը պատրաստէ չորս հեծելագունդեր որոնք անմիջապէս Թրանսվաալ պիտի ղրկուին։

ԱՄՍԹԵՐՏԱՄ.— Քրիւկէր նախագահը նամակներ ստացեր է Պօթա զօրավարէն ու փոխ-նախագահ Պ. Շալք Պուրկերէ որոնք կը ծանուցանեն թէ Պօերները շատ լաւ վիճակի մէջ են։

ԼԻՆՉԻ ՕՐԷՆՔԸ

ՆԻՒ-ԵՈՐՔ.—Քենթուքիի մէջ (Ամերիկա) քանի մը սեւամորթներ Լինչի օրէնքին ենթարկուեցան, սպիտակամորթ կին մը զարկած ըլլալնուն համար։

ՊԱՊԱԿԱՆ ՊԱՏՈՒԱՆՇԱՆ

ՀՌՈՄ.—Պապը Պիոս Թ. պատուանշանը տուաւ Ֆէքհաւլլահ Քաթէպ պէյի՝ Պապութեան մատուցած ծառայութիւններուն համար։

ՅՈՒՆԱՍՏԱՆ

ԱԹԷՆՔ.—Դրամի փոխանակութեան սակը կը բարձրանայ, հակառակ ազգային պանքային ջանքերուն։ Նոր բարձրացումէ մը կը վախցուի որուն հետեւանքը պիտի ըլլայ ելմտական տագնապ մը։ Նաեւ խաղողի գիներուն համար ալ մեծ տագնապ մը կը վախցուի, վասն զի խաղողի գիները միշտ կ'իջնան։ Կ'ըսուի թէ Լոնտոնի մէջ սէնտիքա մը կազմուեր է՝ գինիները գնելու համար։

ՍՊԱՆԻԱ ԵՒ ՄԱՐՈՔ

ՄԱՏՐԻՏ.— Սպանիոյ կառավարութիւնը մարտանաւեր կը ղրկէ Մարոք։

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՍԱԿԱՐԱՆ

ՓԱԿՈՒՄ

Օսմ. Քօնսոլիտէ Սեր. Դ.	Օ. Օ.	25	27
Ամէնէն բարձր գին	»	25	29 1/2
Ամէնէն վար գին	»	25	25
Րումէլի Երկթ. գոյ.	Ֆր.	98	50
Ամէնէն բարձր գին	»	99	—
Ամէնէն վար գին	»	98	50

ԲԱՑՈՒՄ 21 Սեպտեմբեր

Օսմ. Քօնսօլիտէ Սեր. Դ.	Օ. Օ.	25	26
Րումէլի Երկաթուղի	Ֆր.	98	50
Օսմանիէ		—	—
Թէմբ		19	30
Օսմ. Պանքա		—	—
Քաղաքի Թէնէլ Շիրք.		0	10
Դօս. Օթ. Շամա է Վալէա		0	12
Օսմ. Յաղթ. Ընկ.		3	90
Ֆրանսական բաժնեթ.		5	80
» Ժուբամա		1	60
» պայմանաժ.		478	—
Քօյդամ Ե. Ռոյալ		461	—
Թումպազայ		78	—

ՓՈԽԱՆԱԿԱԳԻՐ

Լոնտոնէ կարճ	Ղր.	109	37
» » » չէք	»	110	27
Փարիզ » »	Ֆր.	22	95
» » » չէք	»	23	95
Պէրլին ամսական չէք	Մարք	18	57
Վիէննա չէք	Ֆիօր.	25	78

ԴՐԱՄՆԵՐՈՒ ԸՆԹԱՑՔԸ

20 Ֆրանքնոց	Ղր.	87	21
Անգլիական ոսկի	»	110	02
Ռուս Էմփէրիալ	»	90	30
Ֆլորին	»	52	08
Մէճիտիէ արծաթ	»	108	04
Մէճիտիէ	»	99	—
Ռուսաց Թղթադրամ	Օ. Օ.	8	61

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՍԱԿԱՐԱՆ

ԼՈՆՏՈՆ, 3 Հոկտեմբեր

Անգլիական Քօնսոլիտէ	93	31
Օսմանեան Թուղթ սէրի Բ.	48	75
Օսմանեան Թուղթ սէրի Դ. բաց.	23	25
Օսմանեան Թուղթ սէրի Դ. գոց.	23	25
Օսմանեան Պանքա	10	75
Ռուսական 1890	100	—
Հէլլէնական 5 %	39	—
» Մօնօբօլ	42	—
Պուլկարական 1888	82	—
Էժիպթական ունիֆիէ	107	50
Տօմէնիքալ	104	25
Թումպազայ	3	25
Եդոյն Երկաթուղի	23	—
Փօրտաժական	75	350

ՓԱՐԻԶ, 3 Հոկտեմբեր

Ֆրանս. Ռանթ 3 %	»	101	—
» » 3 1/2 %	»	101	95
Օսմ. Թուղթ. սէրի Դ. } բաց.	Ֆր.	23	70
} գոց.	»	23	65
» » » Բ.	»	49	50
» » » Դ.	»	25	65
Օսմ. Պանքա	Ֆր.	578	—
Օսմանիէ	»	143	—
Րումէլի Երկաթուղի	»	100	25
Օսմ. Ծխախոտ	»	506	—
Օսմ. Թէմբ	»	301	—
Եգիպտական Ունիֆիէ 4 %	»	488	—
Իտալ. Ռանթ		98.	—
Փօրտուգալեան Թուղթ	/	99	42
[illegible]	»	71	22
Թումպազայ	»	81	25
[illegible]	»	25	200
Դրամամուտք	»	—	3

ՊԷՐԼԻՆ 3 Հոկտեմբեր

Օսմանեան	»	216	15
Րումէլիի Երկաթուղի	»	98	—
Անատ. Երկթ. պարտաթղթեր	»	98	—
Փխ. Լոնտոնի վրայ 8 օրէ.	»	20	295

ՎԻԷՆ. ՄԽԻԹԱՐԵԱՆՑ ՎԱՐԺԱՐԱՆ

Ի ՔԱՆՔԱԼԹԻ

45ՐԴ ՏԱՐԵՇՐՋԱՆ

Վարժարանս հաստատուած է 1857ին. նպատակն է՝ աշակերտաց տալ կրօնական, բարոյական եւ գիտական կրթութիւն մը, որով կարող ըլլան յաջող ապագայ մը ունենալ եւ իրենց անձին, ընտանեաց, հասարակութեան, ազգին եւն. օգտակար անդամներ ըլլալ։ Վարժարանիս վարչութիւնը՝ Վիեննայի Մխիթարեանց ձեռքն է։ Ուսուցչական մարմինը (corps enseignant) կը բաղկանայ Միաբաններէ եւ վկայեալ արտաքին ուսուցիչներէ. այս վերջիններն անցեալ շրջանին մէջ 15 էին թուով։ Ուսմանց ծրագիրն է՝ արդի երկրորդական դպրոցներու (école secondaire moderne) յատուկ յայտագիրը, որ կը համապատասխանէ գերմանական Րէալական դպրոցին (Realschule) յայտագրին. բայց ըստ կարի յարմարցուած է այս ծրագիրը միջավայրի պիտոյից։ Վարժարանիս կատարեալ ընթացքն աւարտող աշակերտները կրնան շատ դիւրութեամբ եւ առանց քննութեան Եւրոպայի ո եւ է բարձրագոյն վարժարանն յաճախել՝ ուսմունքը շարունակելու համար (ինչպէս ունինք աշակերտներ ի Վիեննա, Զուիցերիա եւ Գաղղիոյ քանի մը քաղաքները), եւ կամ կրնան վաճառականութեան ձեռնամուխ ըլլալ։ Աւանդուած լեզուներն են՝ Հայ. Տաճկերէն, Գաղղ. Գերմ. եւ Անգլ. (վերջին տարին)։ Գաղղ. լեզուն գործնականապէս ալ սորվելու համար աշակերտները պարտաւոր են միշտ նոյն լեզուն խօսելու, եւ իրենց վրայ պիտի հսկեն 3 գաղղիացի մարիստներ, զորս յատկապէս բերել կու տայ այս տարի Վարչութիւնս՝ Բարիզէն։—Ամէն ամիս ծնողաց կը ղրկուի համեմատական ամսացուցակ մը, որուն մէջ մանրամասն կը նշանակուի աշակերտին բարոյական եւ ուսումնական վիճակը, իւրաքանչիւր դասերու մէջ առած նիշերը եւն.։ Վարժարանս կը գտնուի ընդարձակ, ծառալից պարտէզի մը մէջ, ունի իր յատուկ բժիշկն եւ իր դեղարանը։ 1901-1902 տարին պիտի սկսի Սեպտեմբեր 3/16 Բշ. օրը։ Դպրոցամուտի քննութիւնները պիտի կատարուին մինչեւ Բշ. Սեպտ. ամսոյ 10ը, եւ այդ վերջին օրը ժամը 8ին (Ր. Ե.) կանոնաւորապէս պիտի սկսին դասերը։

Հրատարակուած է վարժարանիս 3րդ տեղեկագիրը, եւ աշակերտք կրնան առնել զայն ամէն օր մինչեւ կէս օր։ Վարժարանիս նկատմամբ ընդարձակագոյն տեղեկութիւններ ուզողը, թող խնդրէ վարժարանի վարչութենէն՝ վարժարանիս ծրագիրը։ Եւ կամ դիմէ հետեւեալ հասցէին՝

Հ. ԳԱԲՐԻԷԼ Վ. ՄԷՆԷՎԻՇԵԱՆ
Կ. Պոլիս, Բանկալթի
P. Cabriel Dr. Ménévichian
9—10 Çonstantinople, Pancaldi

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ ՏԵՂԵԿԱԳԻՐՆԵՐ

Ցանձնուած Պ. Միքիոթթիի
Իր գործարանին արտադրութեանց մասին

Կայսերական բժշկական վարժարանին տնօրէնութեան կողմէ ներկայացուած տեղեկագիրը կը հաստատէ որ եղած տարրալուծումներով ապացուցուած է թէ Միքիոթթիի գործարանին ՔՈՆԵԱՔԸ, ՄԱՍԹԻՔԱՆ ու ՏԻՒԶ օղին առաջնակարգ խաղողէ պատրաստուած են։

(Կնիք Տնօրէնութեան)

* * *

Նկատի առնելով եղած կարգ մը տարրալուծումները եւ հիմնուելով իմ անձնական քննութեանցս վրայ, կը յայտարարեմ թէ Միքիոթթիի ՔՈՆԵԱՔԸ, ՄԱՍԹԻՔԱՆ ու ՏԻՒԶԸ ամէն վնասակար նիւթէ զերծ են։

Վեհ. Սուլթանին բժշկապետ
ՏՈՔԹ. ՄԱՎՐՈՅԷՆԻ ՓԱՇԱ

* * *

Պ. Միքիոթթիի գործարանը այցելած ըլլալով՝ սա համոզումը ունեցայ թէ իր շինած ՔՈՆԵԱՔԸ, ՄԱՍԹԻՔԱՆ ու ՏԻՒԶԸ միայն խաղողէ շինուած են։ Միքիոթթիի քոնեաքը կրնայ բաղդատուիլ Ֆրանսայի լաւագոյն քոնեաքներուն հետ։ Շնորհաւորեցի Պ. Միքիոթթին՝ իր ձեռք բերած այս արդիւնքին համար։

Առաջին բժշկապետ Վեհ. Սուլթանին
ՊՈՆՔՈՎՍՔԻ ՓԱՇԱ

* * *

Աչքովս տեսած եմ որ Պ. Ն. Միքիոթթի իր ՔՈՆԵԱՔԸ կը պատրաստէ միսքէթ խաղողէ շինուած գինիէ, իսկ ՏԻՒԶԸ ու ՄԱՍԹԻՔԱՆ՝ ճերմակ խաղողէ։

Բժշկապետ Վեհ. Սուլթանին
ՏՈՔԹ. ԾԱՆՆԻ

* * *

Պ. Միքիոթթիի քոնեաքին գերազանց առաւելութիւնը սա բանին մէջ կը կայանայ որ անոր շինութեան համար գործածուած գինին հին եւ լաւ տեսակէ է, ինչ որ պատիւ կը բերէ Արեւելքի ճարտարագործութեան։

Բժշկապետ-խորհրդական Բժշկապետ Վեհ. Սուլթանին
Բ. ԱԲԷՐԻ Ք. ՍԻՆԿՐՈՍ
775 2—52

ՍՔՕԹԻ ՄՕՐՈՒ ՁԿԱՆ ՕՇԱՐԱԿ

Կ. Պոլիս, 18 սեպտ. 1888

Պարոնայք Սքօթ եւ Պօուն,

Ցորմէ հետէ սկսած եմ գործածել ձեր Սքօթի օշարակը, միշտ լաւ արդիւնքներ ունեցայ մանկանց խուլային եւ անարիւնութեան հիւանդութեանց քանի մը դէպքերու մէջ։

Իմ կարծիքս է թէ այս համով եւ յաջող պատրաստութիւնը միշտ նախադաս ը համարուելու Մօրուի ձկան իւղէն եւ կը յանձնարարեմ զայն։

ՏՐ. Ա. ԱՆՏՐԷԱՏԷՍ
Նախկին բժիշկ Օսմանեան բանակին

ԿՈՒՐՄՕՅԻ ՀԻՒԱՆԴՈՒԹԻՒՆՔ

ՍԻՐՕ Տ'ԻՓՕՖՕՍՖԻԹ ՏԸ ՇՕ

ԿՐԻՄՕ ԵՒ ԸՆԿԵՐ. դեղագործ

SIROP D'HYPOPHOSPHITE DE CHAUX
DE GRIMAULT & Cie

Բոլոր բժշկաց կողմէ յանձնարարուած է և կատարելապէս կը բուժէ ցնցուղի և թոքի հիւանդութիւնները. Նոյնպէս հարբուխները, ցնցղատապերը են, թոքախտաւորներու թոքերուն այտուցները կ'սպիացնէ և կը ժանէ յարատեւ հազերն, որք հիւանդներուն յուսահատութիւն կը պատճառեն։ Իր ազդեցութեամբ գիշերային քրտինքները կը դադրին, ախորժակը կ'աւելնայ և հիւանդը շուտով կ'առողջանայ։

ՓԱՐԻԶ, 8, Վիվիէն փողոց
եւ բոլոր դեղարանաց մէջ

ԿԱՐԴԱՑԷ՛Ք ՀԱՅՐԵ՛Ր ՄԱՅՐԵ՛Ր

Եթէ վաղաւոր հիւանդութիւն մը կհամայ ալոց բ, պահովապէս ՓՈՐՀԱՐՈՒԹԻՒՆՆ է։ Փոքրիկ անզգուշութիւն մը փորհարութեան դառն տանջանքին կ'ենթարկէ փոքրիկ անմեղներն. որոնց սրտառուչ ճիգերն ու դէմքին թալկութիւնը հալումաշ կ'ընէ խեղճ մայրերը։ Ու՞ր է այն զուարթ մանկիկը. ու՞ր են անոր անվերջ ծիծաղներն ու ոստոստումները. աւաղ անոնց ամէնքը տեղի տուած են ընդհանուր տկարութեան մը որ աւ՛աղ կը յամառի բժշկուիլ։ Մեծ մարդասէր մը սակայն, Բրօֆ, Պրէյ, ձեռք կառկառած է այս անմեղ հրեշտակներուն և վերջ տալու համար անոնց ենթարկուած փորհարութեան տառապանքին, երկար աշխատութենէ վերջ, յաջողած է հնարել ԷԼԻՔՍԻՐ ԿՐԷՅՆ, որ խիստ քաղցրահամ օշարակ մ'է և վայրկենաբար կը բուժէ տղոց փորհարութիւնը։

Բարիզի մանկանց Հիւանդանոցներէն մին վարակուեցաւ փորհարութեան ախտով և սկսաւ մեծ կոտորած պատճառել։ Փոքրիկները հետզհետէ կ'ը նիհարնային և դուռ շծաղկած կը թոշնէին։ Հիւանդանոցին բժշկապետը, յուսահատ ամէն դեղէ ու դարմանէ, ԷԼԻՔՍԻՐ ԿՐԷՅ տուաւ մանկիկներուն և այս դեղին հրաշալի ազդեցութեան շնորհիւ փոքրիկ հիւանդներուն ամէնքն ալ քսանըչորս ժամուան մէջ բժշկուեցան։ Այս պարագան հանրածանօթ ըրաւ ԷԼԻՔՍԻՐ ԿՐԷՅ որ հիմա ամէն տան մէջ պատրաստ կը գտնուի։

Կը ծախուի Կ. Պոլսոյ և գաւառներու մեծ դեղարաններն ու դեղի մթերանոցները։ 466 23—30

ԱՌՈՂՋՈՒԹԵԱՆ ԴԵՂԱՀԱՏԵՐ

Անոնք որ պնդութեան ենթակայ են ու չեն փութար դարման մը ընել, պահովապէս ինքզինքնին կը թունաւորեն անզգալաբար, որովհետեւ կեղակուրները եթէ բնութեան օրէնքին հակառակ, օրերով ստամոքսին և աղիքներուն մէջ մնալով հոտին, նախին փոխանակ մարմնոյն անունդ մատակարելու, թունաւոր միքրոպներ կ'արտադրեն որոնք արեան մէջ խառնուելով կամաց կամաց կը թունաւորեն զայն։ Հետեւաբար արիւնը կ'ապականի և ախորժակի պակաս, դժուարամարսութիւն, ստամոքսի տկարութիւն, գլխու ցաւ և պտոյտ, մելամաղձութիւն, են. առաջ կու գայ յաճախ պնդութիւն ունեցողներուն վրայ։ Բարիզի առաջնակարգ բժիշկներէն Տօքթ. Ֆրանք պնդութիւնը, պասուրը և ասոնցմէ ծագում առած հիւանդութիւնները հիմնապէս բուժելով, չատ մը վտանգներու առաջքը առնելու նպատակով հնարած է ՏՕՔԹ. ՖՐԱՆՔԻ ԱՌՈՂՋՈՒԹԵԱՆ ԴԵՂԱՀԱՏԵՐԸ որոնք եթէ կանոնաւոր կերպով գործածուին, ստամոքսն ու աղիքներ իրենց առողջութիւնը գտնելով կերակուրը դիւրաւ կը մարսեն ու ՊՆԴՈՒԹԻՒՆԸ կ'անհետի։

Տօքթ. Ֆրանքի առողջութեան դեղահատերը կը ծախուին Կ. Պոլսոյ և գաւառներու դեղարաններուն և դեղի մթերանոցներուն մէջ։ 479 25—30

ՊԵՐԼԻՆԻ ՎԻՔԹՈՐԻԱ

ԱՆԱՆՈՒՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
Արքայական հրամանագրով արտօնուած
1853 ին. 26ին կառավարութեան
հսկողութեան տակ

Պէրլինի Վիքթորիան Գերմանիոյ ամէնէն հզօր Ընկերութիւնն է

Ապահովագր. դրամ	Ֆր. 967,321,496
Պահեստի դրամ	Ֆր. 270,096,743

ՊԵՐԼԻՆ ՎԻՔԹՈՐԻԱՆ ամէն տեսակ ապահովագրութիւն կ'ընդունի, ինչպէս կեանք, օժիտ, արկած, ցկեանս թոշակ, եւն.

ՆՈՐՈՒԹԻՒՆ ՄԸ ԹՈՒՐՔԻՈՅ ՄԷՋ

Ժողովրդական ապահովագրութիւն կեանքի վրայ. առանց բժշկական քննութեան

Կարելի է ապահովագրել իր կեանքը, կամ տղոց ու որբերու համար օժիտ մը, լաբաթական փոքր վճարումներով.—(միեւնոյն պայմանները կանոնաւոր ապահովագրութեան համար)։

Ապահովագրութիւն օգնեան, երկաթուղիի, թիւնելի եւն. արկածներու դէմ, ամբողջ կեանքին համար, շաբաթական փոքր վճարումով մը, սկսեալ ՄԷԿ ՖՐԱՆՔԷ, և վճարելի միմիայն մէկ տարուան համար (52 շաբաթ, այսինքն 52 փրանք), այսպէսով ամբողջ կեանքին համար ապահովագրուած կ'ըլլայ 10,000 ֆ.՝ մահուան պարագային, 15,000 ֆր.՝ արկածէն առաջ եկած անկարողութեան պարագային, և օրական հինգ փրանք՝ ժամանակաւոր անկարողութեան պարագային։

Ընկերութեան Դրամատունը.—ՕՍՄ. ԿԱՅՍ. ՊԱՆՔԱ
Ընդհ. Գործակալ,—ԷՄԻԼ ՎՕԿԼ

Ղալաթիա, Օսմ. Պանքային դէմը, Ինայէթ խան, Թիւ 7, 8, 9։

ՍԻՆ ԿԷՐ

ՀԱՅԹԱՅԹԻՉ — ԿԱՅՍ. ՊԱԼԱՏԱՆ

Ժ. ՆԱՑՏԼԻՆԿԵՐ

Սինկէրի կարի մեքենաները զուտ անգլ. պողպատեայ տոկունութեամբ այնքան գնահատուած են որ աշխարհիս ամէն կողմը տարածուած են, և բոլոր ընտանիքները, դերձակներն ու կօշկակարները լոկ Սինկէրի մեքենայ սկսած են գործածել։ Սինկէրի Ընկերութիւնը ցարդ 400է աւելի պատուոյ վկայական և շքադրամ ստացած է բոլոր ցուցահանդէսներու մէջ։

Արեւելքի մէջ Սինկէրի մեքենաներուն միակ ներկայացուցիչն է Մ. Ժ. Նայտլինկէր, որ բովանդակ Թուրքիոյ մէջ մասնաճիւղեր հաստատած է։

Սինկէրի մեքենաներ կը վաճառուին՝ ԲԵՐԱ, Շիշլի Համբար, Ղալաթիա Սէրայի դիմաց։

ՂԱԼԱԹԱ Սինկէր խան, Թիւնէլին առեւ. Թրամվէյի կայարանին դիմաց.

ՍՏԱՄՊՕԼ Սուլթան Համամ Թիւ 2. Սուլթան Պայազիտ Թրամվէյի Սթասիոնին դիմաց Թիւ 13։

Երբ ամէն առթիւ կը ջանաք ձեր առողջութիւնը պահպանել, ուշադրութիւն ըրէք որ ձեր գործածած սիկարի թուղթերն ալ առողջապահիկ ըլլան։ ՏԻՒՔ և ՊՕՆ և ՃԵՐՄԱԿ ԿՈՂՔՈՎ ՊՕՆ սիկարի ընտիր թուղթերը ջերմապէս կը յանձնարարուին, որովհետեւ առողջապահական օրինաց համեմատ պատրաստուած են։ 32—52

ՕՍՄ. ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ
ԸՆԴՀ. ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՀԻՄՆՈՒԱԾ
Վեհափառ Սուլթանին
Կայսերական Իրատէով

Որ կը կրէ 2/14 Օգոստ. 1892 թուական ը
(20 Սէֆէր 1310)

Ապ. ՀՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ
Հրդեհի, արկածներու, փոխադրութեանց եւ կեանքի վրայ

Կեդրոնական կեդրոնատեղին Ալիս Նեմի խան, Քարաքէօյ Ղալաթիա

Գործակալ, Ղալաթիոյ մէջ
Գ. Ալպէր Սիմըն
Թօփհանէ խան, Վօյվօտա փողոց
Թիւ 67

Գործակալ, Պոլսոյ կողմը
Օսմ. Պանքայի մասնաճիւղը
Նէմի Զատէ հովլուսը փողոց,
Օսմ. Նախակրթարան դէմը

Ներ-գործակալ Պոլսոյ կողմը Գ. Ի. Զաքօխ
Մահմուտիէ, Զարըչըլար խան, Թիւ 21 194

ՖՈԹՕԳՐԱՖ Յ. ԱՐԱՊԵԱՆ

Մանոր աշակերտ Բարիզի
Ի Սէթէ ալ Բերա, Թիւ 1

Ամէն օր կ'ընդունի ժամը 4էն 10 (Ֆ. Թ.)։ Բշ. և Ուրբ. կէս օրէն առաջ Սիրքէճի գեղարուեստ Նոլլաւ։ Կ'ըրակի օրերը ժամադրութեամբ։

Աղքատաց ձրի 490

ԻԱ. ՆԻՒ-ԵՈՐՔ

ԿԵՆԱՑ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ԸՆԿ.

Ամենանին Միջազգային Ընկ.ն
Կենաց վրայ ապահովագրութեան

Տնօրէնութիւն յԵւրոպա

Բարիզ 1 և 3 Լը Բէլթիէ փողոց (Պուլվառ տը լ'Իդալիէնի անկիւնը)։

Զուտ փոխադարձ շահերը կը պատկանին Ընկ. ԱՄԲՈՂՋ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԵԱԼՆԵՐՈՒՆ։

1900 Յունուար 1ին ամբողջովին երաշխաւորուած երաշխաւորութեան պատրաստ գումարն է ՄԷԿ ՄԻԼԻԱՐ 359 ՄԻԼԻՈՆ ֆր.։ Ապահովագրութիւն որ կը բանի 6,230,000,000ֆր.։ Ընկերութեան հիմնուելէն ի վեր՝ 1845՝ ապահովագրեալներու վճարուած՝ մէկ միլիառ 660 միլիոն։

ՆԻՒ ԵՈՐՔԻ ընդհանուր ապահովագիրը (բոլիս) աւելի շատ առանձնաշնորհումներ և առաւելութիւններ կ'ընծայէ ապահովագրելոց քան ուրիշ ընկերութեանց պայմանագրերը։ ՆԻՒ-ԵՈՐՔԻ ապահովագիրն առարկելի չէ բնաւ, և յանձնման թուականէն սկսեալ կերաշխաւորէ արհեստ. բնակութեան և ճամբորդութեան յարակից բոլոր վտանգներն և մահուան ամէն պարագաները. առանց բացառութեան, նոյն իսկ պատերազմի պահուն։ Ապահովագիրն իրաւունք կու տայ առաւել տարի փոփոխութիւններ ընել, որոնց գումարը նշանակուած կ'ըլլայ կանխաւ Ապահովագրութեան մուրհակին մէջ, առաջին տարեվճարէն սկսեալ, ապահովագրուողին համար իրաւունք անկում չկայ։ Ընդհանուր ապահովագիրը կ'վճարուի ի դէպ մահու. ապահովագրեալ անձին գրած բոլոր մասնաճիւղներով, ինչպէս նաեւ ապահովագրեալ դրամագլխով և հարիւրէն չորս երաշխաւորեալ տոկոսով։ Աւելի ընդարձակ տեղեկութիւններու համար դիմել առ.

Տնօրէնութիւն ի Թուրքիա
Յ. ՕՒՏ. ՀՈՒՒԹՕԼ ԵՒ ԸՆԿ.
Քէնէկ-Պօստուլիքով
192 Ե. ՁՈՒՀԱՃԵԱՆ
Վոյվօտա Վիթալիս խան փողոց Ղալաթիա

ՄԻՒՆԻԽԻ ԳԱՐԵՋՈՒՐ

ՊԱՎԻԼԵՐԱԿԱՆ ՄԱՐՔԱՑՈՎ

Այնպիսի ժամանակ մը երբ ալքոլականութիւնը մեծ վնասներ կը պատճառէ ընկերութեան, մխիթարական է մտածել թէ, առանց ինքզինքը թունաւորելու, մարդս կրնայ զովանալ Միւնիխի Պավիէրական Մարքայով գարեջուրը գործածելով։ Այս գարեջուրը առողջութեան վնասակար և ո՛չ մէկ նիւթ կը պարունակէ, և ոչ միայն զովացուցիչ ըմպելի մըն է, յոգնի մանաւանդ ամառնային եղանակին մէջ, այլ նաեւ իր տեսակին մէջ անզուգական կազդուրիչ մը, իր սննդական բազմաթիւ յատկութիւններով։ Ջերմագին կերպով կը յանձնարարենք մեր ընթերցողաց այս գարեջուրը՝ որ կը ծախուի մեծաքանակ և փոքրաքանակ Թ. Էֆէնտի Սուրէնեանի վաճառատուները կամուրջին մօտ, Բերա մեծ փողոց և Գաղքիւղ։ Գործակալ Դ. Մ. Պրաճիօթթի 39 Քէօրբիւլի խան, Պոլիս։ 11—20

ՔԻՒՆԱՐՏ CUNARD

ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ

Ամէն շաբաթ երկու անգամ կը բանի Լիվէրփուլէ Ամերիկա գիծ

Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ
Իվէրնիա	13900	Սիլվանիա	5598
Սաքսոնիա	13900	[illegible]	4341
Լուքանիա	12952	Վէրիա	3229
Քամփանիա	12950	Պավիա	2945
Ուլթոնիա	8845	[illegible]	3935
Ումպրիա	8128	[illegible]	3935
Էթրուրիա	8120	[illegible]	3558
Սէրվիա	7392	[illegible]	3187
[illegible]	7283	[illegible]	1814

Դիմել առ ՃՕԼԻ և ՍԻԿԵՐ
Joly et Seager
[illegible] խան, Թիւ 6, 7, 8. Ղալաթիա, [illegible] փողոց 385

[illegible]

ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

[illegible]

Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ
[illegible]	3000	[illegible]	2100
[illegible]	3000	[illegible]	2400
[illegible]	2000	[illegible]	2250
[illegible]	3000	[illegible]	[illegible]
[illegible]	3000	[illegible]	2000
[illegible]	3000	[illegible]	1800
[illegible]	2600	[illegible]	1500

Դիմել առ Ժ. Վ. ՎԻԹԹԼ և ԸՆԿ.
Ֆէթիպեյ խան
ՃԷՅՄՍ ՄԷՅ և ԸՆԿ.
194 81, Ճէյմս Սթրիթ Լիվըրփուլ

ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ 1852

Տր Ս. ԽԱՉԱՏՈՒՐԵԱՆ ԵՒ ՈՐԴԻ

ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ-ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺՔ

396 ՄԵԾ ՓՈՂՈՑ ԲԵՐԱ 396

(Եանենի գաւեշտատան վրայի յարկը, ճիշդ Զօպուճեանց դէմը)

Կատարելագործեալ գործիքներու միջոցաւ անհնարաւորն ցաւած ակռաները մէկ անգամէն կը լեցնէ. ցաւով դիմելու եւ բուժուած վերադառնալու պայմանաւ։

Նորաձեւ եղանակաւ, ոսկի, ճոխակաւոր և գիմսկեան արհեստական ակռաներ կը պատրաստէ, յար և նման բնական, դէմքի ձեւաւորութիւն քաշ տալով, ծամողութիւն եւ ազատ արտասանութիւն երաշխաւորելով։

Բերնի հիւանդութեանց կատարելապէս կը բուժէ ինչպէս նաև թմրեցուցիչ դեղերու և ամենակատարելագործեալ գործիներու մէջ, առանց ցաւի առողջանալութեան։

Ե. Գ. Ակռաները կ'լեցնէ օրէն ալ (միջէն կէս օր) ինչպէս նաև ամէն օր (միջէն կէս գիշեր) հիւանդ կ'ընդունին։

Տանէք.—Պարոն կողմը մասնաճիւղ ՋՈՒՆԻՆԷՅ 11 197

EMULSION SCOTT

ՍԳՕԹԻ ՕՇԱՐԱԿԸ

Գործարանին նշանը

Միակ միջոցն է որով կարելի ըլլայ խմել ձկան իւղն և իփօֆօսֆիթը։ Խիստ հաճելի է ճաշակելու և մարսողութեան կ'օգնէ։ Աշխարհի բոլոր բժիշկները ՍԳՕԹԻ ՕՇԱՐԱԿԸ կը յանձնարարեն բուժելու համար

ՀԻՒԾԱԽՏԸ, ԽՈՅԼԸ (ստրումա),
ԱՆԱՐԻՒՆՈՒԹԻՒՆԸ, ՄԻՒՐՈՒՍԸ,
ՄԱՆԿԱՆՑ ՈՍԿՐԱԹԵՐՈՒԹԻՒՆԸ,
ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՎԱՏՈՒԺՈՒԹԻՒՆԸ,
ԹՈՔԻ ՏԿԱՐՈՒԹԻՒՆԸ, ՀԱԶԸ,
ՀԱՐԲՈՒԽԸ, ՆԻՀԱՐՈՒԹԻՒՆԸ,
և ՄԱՆԿԱՆՑ ՎՐԱՅ ՅԱՐՁԱԿՈՂ
ԲՈԼՈՐ ՀԻՒԱՆԴՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ։

Կը ծախուի բոլոր դեղագործներուն և դեղավաճառներուն քով։

Գործակալութիւն ի Կ. Պոլիս, ՀԱՄՄԷՐ ԵՒ ՀԱՒՐԼ 531

ԹՈՄԱՍ ՈՒԻԼՍԸՆ

ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒ

Ընդմէջ Հըլլի, Կ. Պոլսոյ և Օտեսայի

Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ
Ալպանօ	1069	[illegible]	1497	Կոզօ	1011	[illegible]	724	[illegible]	136
Ալէբբօ	3607	[illegible]	2906	Կուիտօ	1695	Մարէնկօ	3378	Սաֆֆօ	1118
Անճէլօ	1541	[illegible]	395	Հէրօ	775	Մարթէլլօ	3709	[illegible]	1735
Արիոսթօ	2377	[illegible]	4311	Հիտալկօ	1581	[illegible]	3557	[illegible]	1193
[illegible]	1822	[illegible]	987	Հինտու	3720	Միլօ	1057	Սպէրօ	1200
[illegible]	1364	[illegible]	2383	[illegible]	2300	Մոնթէպէլլօ	1785	Թասսօ	1323
[illegible]	1078	[illegible]	1712	[illegible]	595	Մուրիլլօ	2419	Թ. Ուիլսըն	1548
[illegible]	341	[illegible]	504	Իտահօ	3254	Նէրօ	1082	[illegible]	3327
[illegible]	4481	[illegible]	2464	[illegible]	5540	Օհիօ	4190	[illegible]	1479
[illegible]	1671	[illegible]	1520	[illegible]	1030	Օթէլլօ	4026	[illegible]	487
[illegible]	1387	[illegible]	1341	[illegible]	1053	Օրլանտօ	1525	[illegible]	3429
[illegible]	1266	[illegible]	954	Քոլփինօ	2307	[illegible]	1637	[illegible]	1914
[illegible]	1094	[illegible]	1838	[illegible]	1700	[illegible]	519	[illegible]	1289
[illegible]	2729	[illegible]	849	Լէօ	1059	[illegible]	2332	[illegible]	2398
[illegible]	1834	[illegible]	4533	Լէփանթօ	3272	[illegible]	1663	[illegible]	1850
[illegible]	3697	[illegible]	3060	[illegible]	1643	Ռօլլօ	1613	[illegible]	1200
[illegible]	4285	[illegible]	1343	Լորէնցօ	3191	Ռոմէօ	1789		

Ցիթօ շոգենաւը, Նաւապետ Ուրնկ, ընդհանուր վաճառքով Հըլլէն հոս կը սպասուի ամսոյս 31ին։

Լօրէնցօ շոգենաւը, Նաւապետ Ուինկ, ընդհանուր վաճառքով կը բեռնաւորէ ի Հըլ և ամսոյս 26ին պիտի մեկնի ուղղակի Պոլիս գալու համար։

Դիմել առ գործակալս Ժ. ՀԻԼԶ ԵՒ ՈՐԴԻ
Թիւ 23—24 [illegible] խան, Ղալաթիա [illegible]

COMP RUSS

NAVIGATION A VAPEUR ET DE COMMERCE

ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ
ԵՒ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Յառաջիկայ երթեւեկութիւնք

- Ուրբ. 18/1 [illegible]
- Շբ. 19/2 [illegible] 10ին [illegible] (Սուլինա, Կալաց, Պրայիլա, [illegible], [illegible] եւ [illegible]).
- Եշ. 20/3 [illegible] ժամը 10ին [illegible]
- Եշ. 20/3 [illegible], [illegible], [illegible], [illegible], [illegible], [illegible] եւ [illegible] ժամը 4ին [illegible]
- Ուրբ. 21/4 [illegible]

ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՄԱՐՍԻԼԻԱՅԻ ԵՒ ՀԱՅԿԱԿԱՆ

Ն. ԲԱՔԷ ԵՒ ԸՆԿ.

ՄԵԿՆՈՒՄՆ ՇՈԳԵՆԱՒԻՑ

Հոկտ. 7ին Գառամանի, Մարսիլիայէն,
» 7ին Սիւրճասի, Պաթումէն,
» 8ին Անադոլի, Մարսիլիայէն։

ՄԵԿՆՈՒՄՆ

Հոկտ. 8ին Սիւրճասի, Մարսիլիա,
» 8ին Անադոլի, Տրապիզոն, Պաթում.
» 9ին Գառամանի, Պաթում։

[illegible] ուղղակի Բարիզի համար։ [illegible] 245 ֆրանք [illegible] 175 ֆրանք։ Տեղեկութեանց համար, դիմել Գործակալին [illegible] վրայ։ 516 Բ. [illegible]

ՖՐԵՏ. ԼԷՅԼԱՆՏ ԵՒ ԸՆԿ.
ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Լիվըրփուլ և Ամերիկա [illegible]

Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ
Վիրճինեան	10500	[illegible]	2500
[illegible]	10500	[illegible]	2500
[illegible]	10500	[illegible]	2000
[illegible]	9000	[illegible]	2500
[illegible]	9000	[illegible]	2500
[illegible]	8000	[illegible]	2500
[illegible]	8000	[illegible]	2500
[illegible]	8000	[illegible]	2500
[illegible]	8000	[illegible]	2000
[illegible]	5700	[illegible]	187
[illegible]	5700	[illegible]	308
[illegible]	5700	[illegible]	300
[illegible]	5580		

[illegible] 24 ժամ առաջ։

Աւելի տեղեկութեանց համար դիմել առ
ԷՏՎԱՐ ԼԱՑԸՆՏԷՆ
Ղալաթիա, [illegible] վրայ
600 [illegible]

[illegible] ՕՐԹԻՋ ՆԻՒՄՈՒԹԵԱՆ

ԱՆԱՏՕԼՈՒԻ ՕՍՄ. ԵՐԿԱԹՈՒՂԻ

Երթեւեկութիւն կառախումբերու 1901 Սեպտեմբեր 16 (Ն. Տ.) երկուշաբթի օրէն սկսեալ

ԷՍԿԻ-ՇԷՀԻՐ ԳՕՆԻԱՅԻ ԳԻԾ

ԵՐԹ Կառք. Թ. 224 խառն Առտու Ժ.	Վ.	ԿԱՅԱՐԱՆ		ԴԱՐՁ Կառք. Թ. 223 խառն Իրկն. Ժ.	Վ.
12	—	մկն. Էսկի-Շէհիր	ժմն.	3	—
12	42	» Կէօքճէ քըլըք	»	2	20
1	39	» Սապօնճը բունար	»	1	38
2	33	» Ալթունթաշ	»	12	42
3	15	» Չէքիւրլէր	»	11	53
4	10	» Տէօյէր	»	11	5
4	39	» Իհսանիյէ	»	10	20
5	3	» Համամ	»	9	53
5	14	» Կազլըկէօլ համամ	»	9	44
6	1	» Աֆիոն Գարա Հիսար	»	9	13
6	41	» Պէօյիւք Չօպանլար	»	8	20
7	36	» Չայ	»	7	33
8	21	» Իսհագլու	»	6	40
8	45	» Եասսըխան	»	6	15
9	16	» Աք շէհիր	»	5	53
9	48	» Ազալը քէօյ	»	5	13
10	30	» Ջավուշճը քէօյ	»	4	35
11	8	» Իլկին	»	4	3
11	55	» Գատըն-խանը	»	3	9
12	50	» Սէրայ-Էնի	»	2	27
1	22	» Մէյտան	»	1	47
2	22	» Բունար-Պաշը	»	12	42
3	—	ժմն. Գօնիա	մկն.	12	—
իրկն.				առ.	

ԷՍԿԻ ՇԷՀԻՐԷՆ ԷՆԿԻՒՐԻԻ ԳԻԾ

ԵՐԹ Կառք. Թ. 122 խառն Առտու Ժ.	Վ.	ԿԱՅԱՐԱՆ		ԴԱՐՁ Կառք. Թ. 121 խառն Իրկն. Ժ.	Վ.
1	—	մկն. Էսկի Շէհիր	ժմն.	11	—
1	44	» Աք Պունար	»	10	18
2	24	» Ալփու Քէօյ	»	9	46
3	4	» Պէյլիք Ախուր	»	8	58
4	9	» Սարիքէօյ	»	8	1
4	58	» Պիչէր	»	7	4
5	35	» Սասըլէր	»	6	27
6	9	» Պէյլիք Քէօփրիւ	»	6	—
7	3	» Բոլաթլը	»	5	16
8	21	» Մալը Քէօյ	»	3	49
9	15	» Սինճան Քէօյ	»	2	47
10	—	ժմն. Էնկիւրիւ	մկն.	2	—
իրկն.				առ.	

ՀԱՄԻՏԻԷ—ԱՏԱ-ԲԱԶԱՐ

ԵՐԹ Կառախումբ. Թ. 421 խառն Առտու Ժ.	Վ.	ԵՐԹ Կառախումբ. Թ. 423 խառն Իրիկ. Ժ.	Վ.	ԿԱՅԱՐԱՆ		ԴԱՐՁ Կառախումբ. Թ. 422 խառն Առտու Ժ.	Վ.	ԴԱՐՁ Կառախումբ. Թ. 424 խառն Իրիկ. Ժ.	Վ.
4	37	6	12	մկն. Ատա-Բազար	ժմն.	5	43	7	23
4	55	6	30	ժմն. Համիտիէ	մկն.	5	25	7	5

ԱՂԱՅՈՒՆՏԷՆ ՔԷՕԹԱՀԻԱ

ԵՐԹ Կառախումբ Թ. 322 խառն Առտու Ժ.	Վ.	ԵՐԹ Կառախումբ Թ. 324 խառն Իրկն. Ժ.	Վ.	ԿԱՅԱՐԱՆ		ԴԱՐՁ Կառախումբ Թ. 321 խառն Առտու Ժ.	Վ.	ԴԱՐՁ Կառախումբ Թ. 323 խառն Իրկն. Ժ.	Վ.
2	35	12	45	մկն. Ալաֆունթա	ժմն.	2	—	12	5
2	55	1	5	ժմն. Քէօթահիա	մկն.	1	40	11	45